

ახალი განათლება

02-08.05.2019

№17 (851) გასული 1998 წლიდან

www.akhaliganatleba.ge

AFFILIATE OF ENQA

საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემა ევროპის უმაღლესი განათლების სივრცეს უახლოვდება

ევროპის ხარისხის უზრუნველყოფის სააგენტოების ასოციაციის (ENQA) პრეზიდენტმა საქართველოს განათლების ხარისხის განვითარების ევროპული ცენტრის წევრობის შესახებ გადაწყვეტილება 25 აპრილს, ესტონეთში, ტალინში გამართულ ხიგით მე-9 ყოველწლიურ ფორუმზე მიიღო.

„ეს არის უდიდესი მიღწევა უმაღლესი განათლების სისტემისთვის - ევროპული აღიარება იმისა, რომ დღეს საქართველოში მოქმედი განათლების ხარისხის განვითარების სტანდარტები და პოლიტიკები ევროპული სტანდარტის შესაბამისია. ეს აღიარება ეონეხეურ შედეგებშიც აისახება - საქართველოში მოქმედი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისადმი ნდობის გაზრდა, მათი მიზნობრივად უცხოელი სტუდენტებისთვის, პოტენციური-მასწავლებლებისთვის და საქართველოში გაცემული დიპლომების აღიარების გამატილებად ევროპაში.“ - ბიოჩი პაშაიძე

კვლევითი დასახელებად როგორ დავწეროთ კვლევითი პროექტის კვლევის ანბარი

ბიოჩი პაშაიძე
მანუელის მეოთხე საჯარო სკოლის
მასწავლებელი

გვერდი 2

სამოღვაწე გაკვეთილი NATÜRMORT ნატურმორტი

ბაშა სელიმანოვი
დმანისის მუნიციპალიტეტის
სოფელ ზემო მხოზმანის საჯარო სკოლის
სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების
მასწავლებელი

გვერდი 4

გამოსვლა დიფერენცირებული სწავლებით მიღწეული შედეგები

ნათია ნაღაიძე
იგანჩაის საჯარო სკოლის
ქონსულტანტი მასწავლებელი,
პროგრამა "ანავე საქართველოსთვის"

გვერდი 5

დღიური ბანი ბილი- ეფერტული თამბაქბი საქართველოში

გვ. 6

საარსის განვითარება

საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემა ევროპის უმაღლესი განათლების სივრცეს უახლოვდება

ევროპის ხარისხის უზრუნველყოფის სააგენტოების ასოციაციის (ENQA) პრეზიდენტმა საქართველოს განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის ხელმძღვანელმა...

სტუდენტებისა და პროფესორ-მასწავლებლების საერთაშორისო მობილობის ხელშეწყობას; ცენტრის რეგისტრირებას უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის სააგენტოების ევროპულ რეესტრში (EQAR)...

ფილა ჩვენი ცენტრის განაცხადი სრულ ნებართვას უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის ENQA-ს ოქტომბრის ასამბლეაზე გაფორმდება...

„ევროპის ხარისხის უზრუნველყოფის სააგენტოების ასოციაცია (ENQA)“ ევროპაში ხარისხის უზრუნველყოფის განვითარების მთავარ მამოძრავებელ ძალას წარმოადგენს. ეს არის უდიდესი მიღწევა საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემისთვის...

გიორგი შარვაშიძე, თსუ-ს რექტორი აღნიშნავს, რომ 4 წელია, რაც განათლების ხარისხის განვითარების ცენტრი და განათლების სამინისტრო ამაზე მუშაობენ. „ძალიან ბევრი რამ გაკეთდა, შეიქმნა უამრავი დოკუმენტი, შევიდა ცვლილებები კანონში და ა.შ. ეს ძალიან სერიოზული ნივთიერებაა ნაბიჯია, რომელიც საშუალებას გვაძლევს, ძალიან მივუახლოვდეთ უკვე EQAR-ში განვითარებას, რაც ჩვენი თანამშრომლობის შემდეგი ეტაპია.“

საქართველოსა და ევროკავშირს შორის გაფორმებული ასოციაციის შეთანხმებით, ქვეყანამ იკისრა ვალდებულება, რომ საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემა, ეტაპობრივად, დაუახლოვდეს „ევროპის უმაღლესი განათლების სივრცეს“. ამ მიმართულებით, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო საქართველოში უმაღლესი განათლების ხარისხის განვითარების ევროპული მექანიზმებისა და სტანდარტების დანერგვა...

ამ პროცესის გარდა, დღევანდელი გადაწყვეტილების მიღებაში უდიდესი როლი შეასრულა საქართველოს მთავრობის ინიციატივამ, რომლის მიხედვით, განათლების სფეროში მიმართული დაფინანსება, ყოველწლიურად, გაიზარდება. ამ გადაწყვეტილებით ENQA-მ ნდობა გამოიხატა და, ამავედროულად, დაგვეკისრა უდიდესი პასუხისმგებლობაც, რომელსაც განათლების რეფორმის ფარგლებში, მთლიანი სისტემის ტრანსფორმაციით უნდა გავართვათ თავი“ – აღნიშნავს მიხეილ ბატიაშვილი.

თეონა ხუფუნია, ზუგდიდის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი ამბობს, რომ ქართული უნივერსიტეტები კომპლექსურად და სიღრმისეულად შეფასდა – ინტერნაციონალიზაცია, უწყვეტი განათლება, ანგარიშვალდებულება, გამჭვირვალობა, დანერგვის სფეროში პირთა ჩართულობის ხარისხი და ა.შ. ეს არის სწორედ ის რეგულაციები, რომელიც გვაახლოვებს ევროპულ სივრცესთან, ნევრობა კი ავტომატურად გულისხმობს სრულიად თავისებურად მექანიზმებსა და სტანდარტებს ხარისხის უზრუნველსაყოფად.

განახლებული სტანდარტები და პროცედურები უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და პროგრამების კომპლექსურ და სიღრმისეულ შეფასებას, დაინტერესებული მხარეების მათქმულ ჩართულობას, უწყვეტ განვითარებას, ანგარიშვალდებულებას და გამჭვირვალობას. განათლების სამინისტროში ამბობენ, რომ განათლების ხარისხის ევროპულ ასოციაციაში (ENQA) განვითარებით, საქართველო ევროპულ ოჯახს კიდევ ერთი, უმნიშვნელოვანესი – განათლების მიმართულებით შეუერთდება. ამ ნაბიჯით ქართული უნივერსიტეტების სანდობაც გაიზარდება და გაძლიერდება უმაღლესი სასწავლებლების პარტნიორობა, რაც ხელს შეუწყობს სტუდენტებისა და პროფესორ-მასწავლებლების საერთაშორისო მობილობას.

განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის დირექტორის, გიორგი ვაშაქიძის აზრით, ეს გადაწყვეტილება ნიშნავს საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემის, კერძოდ, ხარისხის განვითარების სისტემის აღიარებას ევროპული კოლეგების მხრიდან, ასევე ნიშნავს იმას, რომ მომავალში გაიზარდება სანდობა საქართველოში აკრედიტებული და ავტორიზებული პროგრამების და უნივერსიტეტების მიმართ და ჩვენს სტუდენტებს, რომლებიც ევროპაში წავლენ, სასწავლებლად თუ სამუშაოდ, ნაკლები პრობლემები შეექმნებათ ან საერთოდ აღარ შეექმნებათ პრობლემები დიპლომებისა და კვალიფიკაციების აღიარებასთან დაკავშირებით.

ENQA-ში განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის განვითარება მნიშვნელოვან და შეუწყობს ხელს: საქართველოში მინიჭებული კვალიფიკაციების და გაცემული დიპლომების სრულად და ავტომატურად აღიარებას ევროპაში; საქართველოში მოქმედი უნივერსიტეტების შეფასების სისტემისადმი სანდოობის მალად დონეს; უნივერსიტეტების საერთაშორისო პარტნიორობის გაძლიერებას ევროპულ უნივერსიტეტებსა და სამეცნიერო ინსტიტუტებთან;

„დღეს ევროპის უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპული ქსელის პრეზიდენტმა (ENQA) დააკმაყოფილა ევროპული ქსელის პრეზიდენტმა“

მოამზადა ლალი თვალაბიძე

კედაგოვით დასახარებლად

როგორ დავწეროთ კედაგოვიური პრაქტიკის კვლევის ანგარიში

წინამდებარე ნაშრომში გამოიხატა პრაქტიკის კვლევის ანგარიშის კვლევის ჩატარებისა და მისი ანგარიშის დაწერის მსურველი მასწავლებლებისთვის. ფონზე შემოთავაზებული რეკომენდაციები, თუ რა და როგორ უნდა აღინიშნოს ანგარიშის ან თუ იმ ნაწილში, სრულად ან ნაწილობრივ მითითებული კონკრეტულ მასალებთან მიმართებით მოქმედების ანგარიში.

თავდაპირველი, სადაც იწერება პრაქტიკის კვლევის სათაური, ავტორი, სკოლა და თარიღი. სასურველია, სათაურში მკაფიოდ იყოს გადმოცემული კვლევის მთავარი არსი და შინაარსი. ცხადია, არაა საჭირო მასში აუცილებლად გამოვიყენოთ კითხვის სიტყვა ისე, როგორც ქვემოთაა მოცემული. ქვემოთ წარმოდგენილი სათაური კითხვის სიტყვის „როგორ“ გარეშე შეიძლება დაგვეწერა: „განაფიქვანი კითხვის კომპეტენციის გაუმჯობესება არაქართულენოვანი სკოლის მეხუთე კლასში“.

როგორ გავაუმჯობესოთ განაფიქვანი კითხვის კომპეტენცია არაქართულენოვანი სკოლის მეხუთე კლასში სსიპ ქალაქ მარნეულის მეორე საჯარო სკოლის მასწავლებელი გიორგი ჭაუჭიძე 20185.

სარჩები

აქ იწერება პრაქტიკის კვლევის ანგარიშის მსხვილი თავები (სურვილის მიხედვით, ქვეთავები) შესაბამისი გვერდების მითითებით. აქ შემოთავაზებული გვერდები, ცხადია შეიცვლება იმისდა მიხედვით, თუ რამდენჯერ დანი იქნება თქვენი ანგარიში და თითოეული თავი რამდენ გვერდს დაიკავებს. ცხადია, ანგარიშის გვერდები დანომრილი იქნება.

შესავალი ..... სიტუაციის ანალიზი და საკვლევი საკითხი ..... ლიტერატურის მიმოხილვა ..... საკვლევი საკითხის შესწავლა და კვლევის მეთოდები ..... ინტერვენციების დაგეგმვა და განხორციელება ..... შედეგების ანალიზი .....

მიგნებები, დასკვნები, რეკომენდაციები ..... გამოყენებული ლიტერატურა ..... დანართი .....

შეასაჯალი (სავარაუდო მოცულობა – 1-2 გვერდი)

აქ დაიწერება ზოგადი ხასიათის შესავალი, ვინ ვარ, სად ვმუშაობ, რა გამოცდილება მაქვს. რატომ გადაწყვიტე კვლევის ჩატარება, მართო ჩავატარე თუ კოლეგასთან ერთად, შესაძლოა, მადლობა გადავუხადოთ მათ, ვინც რაიმე დახმარება გავიწინა კვლევის ჩატარების პროცესში (გავითვალისწინოთ, რომ ეს კვლევის ანგარიში იწერება მას შემდეგ, რაც კვლევის ყველა პროცედურა განხორციელებული გვაქვს. ცხადია, იგულისხმება, რომ ჩანაწერთა დიდი ნაწილი უკვე „დაწერილია“ კვლევის მიმდინარეობის დროს.) შესავლისთვის სრულიად საკმარისია ერთი გვერდის მოცულობა ან ნახევარი გვერდიც კი.

წინამდებარე კვლევის ანგარიში ასახავს ჩემ მიერ განხორციელებულ პრაქტიკის კვლევას, რომელიც ჩავატარე სსიპ ქ. მარნეულის მეორე საჯარო სკოლაში.

ამ სკოლაში ვმუშაობ 2016 წლიდან და ვასწავლი ქართულს, როგორც მეორე ენას. აღსანიშნავია, რომ ჩემი მოსწავლეების დიდი უმრავლესობა ეთნიკური ზურბაძეანელები არიან და მათთვის ქართული არაა მშობლიური ენა. სამწუხაროდ, უმრავლესი მათგანისთვის სკოლაში მოსვლამდე ქართული არ წარმოადგენს საკომუნიკაციო საშუალებას და პირველკლასელებმა თითქმის არ იციან ის ენა, რომელსაც მე ვასწავლი. ამიტომაც დიდი მუშაობა გვიწევს ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული შედეგების მისაღწევად. ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლების პროცესში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება კითხვის უნარის ეფექტურად დაუფლებას. აღსანიშნავია, რომ ამ მხრივ პრობლემებია არა მხოლოდ მეორე ენის, არამედ ქართულის, როგორც მშობლიური ენის შემსწავლელთა შორისაც.

მე გადაწყვიტე, საკუთარი პრაქტიკა მეკვლია მეხუთე კლასში და საკვლევი საკითხად შევარჩიე სწორედ კითხვის უნარჩვევის ერთ-ერთი საკვანძო კომპონენტი – განაფიქვანი კითხვა. სიტუაციის ანალიზი და საკვლევი საკითხი (1-3 გვერდი)

ამ ნაწილში უნდა განვსაზღვროთ სამიზნე ჯგუფი, აღვწეროთ ის სიტუაცია, რომელიც უშუალოდ იმ კლასშია შექმნილი, რომელშიც კვლევას ვატარებთ და ის საკითხი, რომლის კვლევაც

გინდა. აქვე უნდა გამოვკვეთოთ საკვლევი საკითხი, კვლევის მიზანი/მიზნები, საკვლევი შეკითხვები და ჩვენი ჰიპოთეზები.

პრაქტიკის კვლევის ჩატარება გადაწყვიტე მეხუთე კლასში, რომელსაც უკვე მეორე წელიწადია, რაც ვასწავლი, ანუ კვლევის სამიზნე ჯგუფია მეხუთე კლასის მოსწავლეები. კლასში სწავლობს 26 მოსწავლე და მათ შორის არც ერთი არაა სსსმ მოსწავლე. კლასი საშუალო სტატისტიკური მოსწავლესაა, სადაც მესამედი მაღალი მონაცემებით გამოირჩევა, მეორე მესამედი – საშუალო მონაცემებით, ხოლო მესამე მესამედი ძველად აღწევს სტანდარტის მოთხოვნებს.

საკვლევი საკითხის შერჩევა განაპირობა მისმა აქტუალობამ. მიმაჩნია, რომ დანებებით საფეხურზე კითხვის უნარ-ჩვევა ერთ-ერთი ის საყრდენია, რომელზეც უნდა დაფუძნდეს არა მხოლოდ ქართულის საგნობრივი მიღწევები, არამედ ყველა საგნის შედეგებიც (მიუხედავად იმისა, რომ ქართული ენა ამ მოსწავლეების სწავლის ენა არაა სხვა საგნებში, კითხვის კომპეტენცია ერთგვარად ტრანსფერული უნარია, ანუ ერთ ენაზე ამ კომპეტენციის განაფიქვანი გამოიწვევს მეორე/სხვა ენაზეც მის გაუმჯობესებას).

საკვლევი საკითხი ჩამოვყალიბეთ შემდეგნაირად: განაფიქვანი კითხვის უნარის გაუმჯობესება მეხუთე კლასში, ანუ კითხვის კომპეტენციაში გამოყვავით ერთ-ერთი კომპონენტი, კერძოდ, განაფიქვანობა (მოქნილობა, გამართულობა) და გადაწყვიტე, გვეკვლია ამ კომპონენტის მდგომარეობა, არსებული პრობლემები, მათი გამომწვევი მიზეზები და იმ გზების ეფექტურობა, რომელიც კვლევის ფარგლებში შევარჩიეთ. შესაბამისად, განვსაზღვრეთ კვლევის მიზანი: განვსაზღვროთ მეხუთეკლასელთა კითხვაში განაფიქვანობის კომპონენტში პრობლემების მიზეზები და ვიპოვოთ ამ პრობლემათა გადაჭრის გზები.

კვლევის დასაწყისში გაჩნდა გარკვეული ჰიპოთეზები, რომლებიც სრულად დადასტურდა კვლევის მიმდინარეობის პროცესში და მისი დასრულების შემდგომ. კერძოდ, განაფიქვანი კითხვაში დაბალი შედეგები განაპირობებს ნაკითხული ტექსტის აღქმის დაბალ მაჩვენებლებს. განაფიქვანი კითხვაში დაბალი შედეგები აქვთ იმ მოსწავლეებს, რომლებიც ჩამორჩებიან ლექსიკური მარაგით. განაფიქვანი კითხვის უნარზე მიზნობრივი მუშაობა მოსწავლეებში კითხვის კომპეტენციის გაუმჯობესებას გამოიწვევს.

კვლევა დასახარებად

ანგარიშის ამ ნაწილში, კარგი იქნება, მოვიხსნოთ ეროვნული სასწავლო გეგმის ის მონაკვეთი, რომელსაც შეეხება ჩვენი კვლევა. ზოგადად, სასურველი და აუცილებელია პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა შეეხებოდეს სტანდარტის მიზნებსა და შედეგებს. რომ ჩვენ მიერ იდენტიფიცირებული პრობლემა, საკვლევი საკითხი და დაგეგმილი ინტერვენციები ემსახურებოდეს ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნებს.

კვლევის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს კვლევის ეთიკის საკითხები. კარგი იქნება, თუ ამის შესახებაც აქვე, ანგარიშის დასაწყისში აღვნიშნავთ. კვლევის ეთიკა გულისხმობს სამ რამეს: 1. ჩვენ მიერ განხორციელებული ინტერვენციები კვლევის პროცესში ჩართული სამიზნე ჯგუფისთვის არ შეიცავდა არანაირ რისკს; 2. უნდა აღინიშნოს, რომ კვლევაში ჩართული მოსწავლეები და მათი მშობლები, ინფორმირებული იყვნენ ჩვენი მიზნებისა და საქმიანობის შესახებ; 3. კვლევის ფარგლებში მოპოვებული პირადი მონაცემები, მოსწავლეებისა თუ მათი მშობლების, იქნება მხოლოდ ზოგადი დასკვნების ფორმატში განალაგებული და არ დაეკავშირება ინდივიდუალურ გამოქვეყნებას.

ლიტერატურის მიმოხილვა (7-12 გვერდი)

იდენტიფიცირებული პრობლემის მიხედვით გამოვკვეთთ საკვლევი საკითხი, ანუ ჩვენმა კვლევამ უნდა მოგვაცხადოს მერჩეული პრობლემა, მაგრამ ამისთვის საჭიროა გადავდგათ კვალიფიციური ნაბიჯები. როგორც წესი, ასეთ შემთხვევაში ვეცდებით სხვათა გამოცდილებას და თეორიულ ნაშრომებს.

ლიტერატურის გაცნობის შედეგად ჩვენ უნდა შევარჩიოთ ის გზები/მეთოდები/სტრატეგიები, რომელსაც გამოვიყენებთ ჩვენი პრობლემის მოსაგვარებლად. ამ ყველაფერს აღვწერთ კვლევის ანგარიშის ამ ნაწილში.

შეგიძლია კვლევის ანგარიშის ეს თავი დავწეროთ ორი გზით: 1. ავიღოთ ერთი წიგნი (პუბლიკაცია, ვიდეორესურსი, ციფრული რესურსი...), რომელიც, რასაკვირველია, უკავშირდება ჩვენს საკვლევ თემატიკას (ამ შემთხვევაში – განაფულ კითხვას) და მოკლედ მიმოვიხილოთ, აღვწერთ. შემდეგ ავიღოთ მეორე წიგნი და იქიდან ამოვიწეროთ ჩვენთვის საინტერესო ინფორმაცია, შემდეგ – მესამე და ა.შ. 2. საკვლევი საკითხი დაგეგმილ რამდენიმე კომპონენტად (მაგალითად, განაფული კითხვის დიაგნოსტიკა, განაფული კითხვის დაბალი მაჩვენებლების გამოწვევი მიზეზები, განაფული კითხვის უნარის გაუმჯობესების სტრატეგიები, განაფული კითხვის უნარის შეფასება...) და ამ კომპონენტების მიხედვით ავაგოთ ლიტერატურის მიმოხილვა, ანუ პირველ რომელიმე კომპონენტზე (მაგალითად, განაფული კითხვის უნარის დიაგნოსტიკა) დავწეროთ ჩვენთვის საინტერესო ინფორმაცია პირველი წიგნიდან, მეორე წიგნიდან, მესამე წიგნიდან და ა.შ. შემდეგ მეორე კომპონენტზე დავწეროთ ყველაფერი ჩვენ მიერ წაკითხული წიგნიდან (ნახაზი მასალიდან), შემდეგ – მესამე კომპონენტზე და ა.შ.

არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ამ თავის წერის დროს საჭიროა იმ წიგნის/პუბლიკაციის მითითება, საიდანაც მოგვყავს ესა თუ ის ინფორმაცია. წყაროს მითითებისას ფრჩხილებში ვწერთ ავტორის გვარსა და გამოცემის წელს. შეგიძლიათ მიუწეროთ გვერდიც (ლიბრარტელიანი 2018, 85).

აქვე მიმოვიხილოთ წყაროს მითითების რამდენიმე ვერსია. თუკი ლიტერატურის მიმოხილვისას პირველ გზას ავირჩევთ, მიუხედავად ერთ კონკრეტულ წყაროს. მაგალითად (აბაშიძე 2014 : 57), სადაც „აბაშიძე“ ნაშრომის/წიგნის ავტორია, „2014“ ნაშრომის გამოქვეყნების წელი, ხოლო „57“ იმ გვერდის ნომერი, სადაც ლიტერატურის მიმოხილვაში ჩვენ მიერ გადმოტანილი მოსაზრება/იდეა წერია იმ ავტორის (აბაშიძის) იმ ნაშრომში.

თუკი ლიტერატურის მიმოხილვის მეორე გზას ავირჩევთ, ანუ საკვლევ საკითხს დავყოფთ კომპონენტებად და თითოეული კომპონენტის შესახებ სხვადასხვა წყაროს/ნაშრომს მიმოვიხილავთ, მაშინ ერთ მოსაზრებას/იდეას დასაბუთებდა ორი ან მეტი წყაროს მითითება. მაგალითად (აბაშიძე 2014 : 234, ჯაფარიძე 2013 : 567), სადაც „აბაშიძე“ პირველი ნაშრომის ავტორს წარმოადგენს, „2014“ – მის გამოცემის წელს, „234“ – იმ გვერდს, სადაც ჩვენ მიერ მოხმობილი მოსაზრება წერია, „ჯაფარიძე“ მეორე ნაშრომის ავტორია, „2013“ – მეორე ნაშრომის გამოცემის წელი, ხოლო „567“ – ამ მეორე ნაშრომის გვერდი, სადაც ჩვენ მიერ მოხმობილი იგივე მოსაზრებაა წარმოდგენილი.

განაფული კითხვის უნარი ერთ-ერთი საყრდენი კომპონენტია კითხვის უნარის სრულფასოვნად ათვისების გზაზე. მის განვითარებაზე დახარჯული დრო განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სწავლების დაწყებით საფეხურზე, რადგან ამის გარეშე ძნელად ყალიბდება ეფექტური დამწყები მკითხველი (პაპავა 1998 : 34, ხუხუა 2012 : 56).

ზემოთ მოხმობილი ნიმუში ლიტერატურის მიმოხილვიდან, რომელიც მოდელირებულია, მოგონილია ჩემ მიერ და არ შეესაბამება რეალურს, მიგვითითებს, რომ განაფული კითხვის მნიშვნელობის შესახებ კვლევის ავტორს ამოუკითხავს ორ წყაროში/ნაშრომში და ერთობლივად უთითებს ორივეს.

აღსანიშნავია, რომ ერთობლივი მითითება არ გამოვადგება, როდესაც მიახლოებით შინაარსს, პერიოდსა და არ ვაკეთებთ რომელიმე მოსაზრებისას, არამედ ციტატა მოგვყავს. ამ შემთხვევაში ერთ ციტატას ცალკე მივუთითებთ თავის ავტორს, მეორეს – ცალკე. ცალ-ცალკე იქნება საჭირო მითითება მაშინაც, როდესაც სხვადასხვა ავტორის მოსაზრებები მცირედით, მაგრამ განსხვავდებიან ერთმანეთისგან. აღარაფერს ვამბობ იმ შემთხვევაზე, როდესაც საინადადმდეგო მოსაზრებები მოგვყავს ერთ კონკრეტულ საკითხზე. იხილეთ ქვემოთ მოყვანილი მაგალითი, სადაც მითითებები ასევე მოდელირებულია, ანუ გამოგონილია.

მკვლევართა ნაწილი მიიჩნევს, რომ განაფულ კითხვაზე ორიენტირებული აქტივობები უნდა დავინყოთ პირველივე კლასში, საანბანო პერიოდშივე (ჭაუჭიძე 2015 : 12). აღსანიშნავია, რომ ამ მოსაზრებას ყველა მკვლევარი არ იზიარებს და აღნიშნავენ, რომ განაფული კითხვის განვითარებაზე ზრუნვა უნდა დავინყოთ პოსტანბანო პერიოდში, მას შემდეგ, რაც ბავშვები ასე თუ ისე დაეუფლებიან ასოებს (ბესელია 1998 : 34).

საკვლევი საკითხის შესწავლა და კვლევის მიმოხილვა (5-9 გვერდი)

აქ აღინიშნება ყველაფერი, რაც ასახავს თქვენ მიერ გადადგმულ ნაბიჯებს საკვლევი საკითხის შესწავლის გზაზე. რა გააკეთეთ პრობლემური საკითხის იდენტიფიცირებისთვის, მისი გამოწვევი მიზეზების დასადგენად, არსებული მდგომარეობის დასაფიქსირებლად.

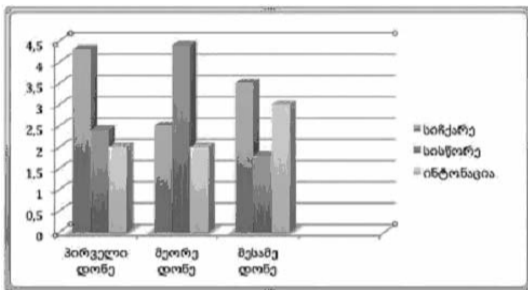
აქვე აღწერთ კვლევის რომელი მეთოდები გამოიყენეთ ამ პროცესში (დაკვირვება, დიაგნოსტიკური ტესტირება, ანკეტირება, ინტერვიუება, ფოკუსჯგუფი...) და იმ მონაცემებსაც, რაც შეაგროვეთ ამის შედეგად. შესაბამისად, დაგვიგროვებთ როგორც რაოდენობრივი, ასევე თვისებრივი კვლევის მეთოდებით მოპოვებული მონაცემები (კარგი იქნება, თუ კვლევის დაწყებამდე კარგად გავცნობთ რაოდენობრივი და თვისებრივი კვლევის მეთოდებს).

საკვლევი საკითხის შესწავლის მიზნით შევისწავლე მოსწავლეთა მონაცემები განაფული კითხვის უნარში. ამისთვის ჩავატარე დიაგნოსტიკური ტესტირება, რისთვისაც გამოვიყენე დიაგნოსტიკური ტესტები (ტესტის ნიმუში იხ. დანართში). ტესტირების ჩატარების მიზნით შევარჩიე ტესტი, რისთვისაც გამოვიყენე .....

ტესტირების ჩატარების შედეგად მივიღე შემდეგი მონაცემები:

კლასში მყოფი 26 მოსწავლიდან.....

კარგი იქნება, თუ რაოდენობრივ მონაცემებს დიაგრამების სახითაც წარმოადგენთ.

განაფული კითხვის დიაგნოსტიკური ტესტირების შედეგები კვლევის დასაწყისში

თვისებრივი მონაცემები შეიძლება წარმოვადგინოთ ციტატების, ფაქტების აღწერის, დასკვნების, განზოგადებების, მოსაზრებების სახით.

ფოკუსჯგუფში მონაწილე მშობლები აცხადებენ, რომ მათი შვილები შინ თითქმის არ უთმობენ დროს დამატებითი ლიტერატურის კითხვას. „როდესაც სახლში მოდის ნიკა (სახელი შეცვლილია), ამზადებს მხოლოდ დავალებებს და სკოლის გარდა სხვა წიგნებს თითქმის არ კითხულობს.“ – აცხადებს ერთ-ერთი მშობელი და მის აზრს, ძირითადად, სხვებიც ეთანხმებიან.

არ დაგვავიწყდეს, რომ ეს მონაცემები ასახავს კვლევის საწყის ეტაპს და, შესაბამისად, დაგვჭირდება კვლევის ფარგლებში დავამოიხილოთ ინტერვიუების დასრულების შემდეგ შედეგების გაზომვაც, იმავე ან სხვა დამატებითი მეთოდების გამოყენებით.

ინტერვენციების აღბეჭდვა და განხორციელება (5-15 გვერდი)

არსებული მდგომარეობა შესწავლილი გვაქვს, ლიტერატურას გავცანით, სადაც სხვადასხვა რჩევა, სტრატეგია, მეთოდი შევარჩიეთ სწორედ იმ პრობლემის გადასაჭრელად, რაც ჩვენს წინაშეა. ჰოდა, ამის საფუძველზე დავგეგმავთ იმ ნაბიჯებს, რასაც გავაკეთებთ მომდევნო ერთი სემესტრის (ან სამი თვის) განმავლობაში ჩვენი სამიზნე პრობლემის აღმოსაფხვრელად. სწორედ ეს ინტერვენციები, ანუ ის აქტივობები აღინიშნება აქ, რაც დავგეგმავთ და რაც განვახორციელებთ.

სასურველია, დანერგვით წარმოვადგინოთ ის სურათი, რომელიც მივიღეთ ამ ნაბიჯების გადადგმის დროს: როგორ ვმუშაობდით, რას ვაკეთებდით ჩვენ, როგორ მუშაობდნენ ბავშვები და როგორ ლეზულობდნენ ჩვენ მიერ მიწოდებულ ინტერვენციებს.

სხვადასხვა თეორიული ნაშრომისა და კვლევების პრაქტიკის კვლევის დაგეგმვის შემდეგ, შევარჩიე რამდენიმე ეფექტური სტრატეგია, რომელიც მოსწავლეებში ავითარებს განაფული კითხვის უნარს. მათი გამოყენებით დავგეგმე გაკვეთილები და სისტემატურად ვმუშაობდი ჩემს მესხეთეკლასელებთან. თანმიმდევრობით მიმოვიხილოთ თითოეული მათგანი.

განმეორებითი კითხვის აქტივობა

ეს აქტივობა მოსწავლეებში ავითარებს განაფული კითხვის უნარს და კითხვას ხდის საინტერესო პროცესად. ჩემი მეხუთეკლასელები დიდი ხალისით მონაწილეობდნენ მასში.

მე შევარჩიე ადეკვატური სირთულის მხატვრული ტექსტი და სათითაოდ წავაკითხე მოსწავლეებს. ამისთვის გამოვიყენე დამატებითი ინდივიდუალური მუშაობის ფორმატი. ტექსტის სწორად წაკითხული სიტყვების რაოდენობა გავყავი მის წაკითხვაზე დახარჯულ დროზე და მივიღე ე. წ. წსნს (წუთში სწორად წაკითხული სიტყვების) რაოდენობა, რომელიც დავავიქსირე კონკრეტული მოსწავლის მონაცემად.

ორი დღის შემდეგ იგივე ტექსტი ისევ წავაკითხე, ისევ ინდივიდუალურად, მოსწავლეებს და კვლავ დავუთავაღე რამდენი სიტყვა წაკითხა წუთში მოსწავლემ. ცხადია, შედეგი გაუმჯობესებული იყო. და მესამე მცდელობაზე ბავშვი უკვე აზარტით ცდილობდა, კიდევ უფრო გაეუმჯობესებინა თავისი შედეგი.

აღნიშნული აქტივობის წარმართვამ ყველა მოსწავლემში გამოიწვია საკუთარი შედეგების გაუმჯობესება. ამასთან, ისინი მოტივირებულად იყვნენ ჩართულნი კითხვის პროცესში.

ასევე აღწერთ სხვა ეფექტურ მეთოდებსა და აქტივობებს. ამ აქტივობების ასეთი აღწერა შეიძლება გვერდეს ლიტერატურის მიმოხილვის ნაწილში თავისი წყაროს მითითებით. ასეთ შემთხვევაში, აქ მოკლედ მიმოვიხილავთ ჩვენ მიერ წარმართულ პრო-

ცესს. კარგი იქნება მოსწავლეთა შედეგების აღრიცხვის ფურცლების ფოტოების მოხმობა, ცხადია, კვლევის ეთიკის პრინციპების გათვალისწინებით – კონფიდენციალობის დაცვით.

შედეგების ანალიზი (3-7 გვერდი)

აქ უნდა აღვწეროთ ის ყველაფერი, რაც მივიღეთ კვლევის პროცესში განხორციელებული ქმედებების შედეგად. ძირითადად, აქ იგულისხმება ჩვენი მოსწავლეების სასწავლო შედეგები. შესაბამისად, გამოყენებული იქნება როგორც წერილობითი აღწერილობები, ასევე დიაგრამები, ფოტომასალა და ნებისმიერი მონაცემი, რაც კი ჩვენს შედეგებს წარმოაჩენს.

კარგია, როდესაც ეს შედეგები შედარდება კვლევის დასაწყისში არსებულ მდგომარეობას. შესაბამისად, შედეგების გასაზომად ისევ გამოვიყენებთ ტესტირების (ან/და სიტუაციის გაზომვის სხვა ინსტრუმენტს) იმ ფორმატს, რომელიც კვლევის დასაწყისში გამოვიყენეთ არსებული მდგომარეობის იდენტიფიცირების დროს.

როგორც წესი, კვლევის დასასრულს მიღებული შედეგი გაუმჯობესებული უნდა იყოს, რაც დაადასტურებს ჩვენ მიერ დაგეგმილი და განხორციელებული აქტივობების ეფექტიანობას, მაგრამ არ უნდა დაგვავიწყდეს კვლევის ეთიკის პრინციპებიც. როგორ უნდა მოვიქცეთ, თუ კვლევის ბოლოს მიღებული შედეგი არაა გაუმჯობესებული? ხელოვნურად ხომ არ გავზრდით მათ? (ცხადია, არა! დავიმასხვროთ, რომ კვლევის შედეგად საინტერესო არაა გაუმჯობესებული ან, ღმერთმა დაგვიფაროს, გაუარესებული შედეგიც. ჩვენ პატიოსნად დავაფიქსირებთ – ამას ითვალისწინებს კვლევის ეთიკაც, – რომ ამა და ამ ინტერვენციებს არ გამოუწვევია დადებითი ცვლილებები მოსწავლეებში და გავაკეთებთ საჭირო დასკვნებს, რომ სხვა ფაქტორებმა იმუშავა არასაკამრისად ა.შ.

მიზნებაში, დასკვნები, რამომდინაში (1-3 გვერდი)

აქ იწერება ის მიზნები, რაც გამოიკვეთა ჩვენი კვლევის პროცესში. ანგარიშში აგრეთვე ვწერთ დასკვნებს, რომლებიც გავაკეთეთ ანალიზის შედეგად და რეკომენდაციებს, რასაც ჩვენ გავუწევდით ჩვენს კოლეგებს, ერთი მხრივ, მსგავსი კვლევის ჩატარების შემთხვევაში ან/და ამ საკითხზე, – განაფული კითხვის უნარზე – მუშაობის დროს.

აქვე შეიყვანეთ ის ინფორმაცია, თუ როგორ გაუზიარეთ თქვენი კვლევის შედეგები კოლეგებს, რა გამოხმაურება მოჰყვა მათ, ზოგადად რამდენად სასარგებლო იქნება თქვენი კვლევის გაცნობა სხვა მასწავლებლებისთვის, რომლებსაც ანალოგიური საკითხი აინტერესებთ.

რეკომენდაციებში ასახეთ თქვენი რჩევები, თუ რა უნდა გაითვალისწინონ სხვებმა ანალოგიური საკითხით დაინტერესებისას, რა სირთულეს შეიძლება წააწყდნენ და სხვა რეფლექსიური ხასიათის რჩევები.

გამოყენებული ლიტერატურა (1-2 გვერდი)

აქ ჩამოწერთ ყველა იმ ლიტერატურას, რომელიც გამოიყენეთ კვლევის პროცესში. მიუხედავად ავტორის/ავტორებს, დასახელებას, გამოცემის წელსა და ადგილს, გამოცემლობას.

თუ რომელიმე მასალა ელექტრონული სახით გავიყენებულა, გარდა ზემოთ დასახელებული მახასიათებლებისა, მიუთითეთ ამ მასალის ინტერნეტმისამართიც, სადაც იგი მოიპოვეთ.

ჩამონათვალში შეიყვანეთ, აგრეთვე, ნებისმიერი სხვა ციფრული მასალა (ვიდეო, აუდიო, სლაიდპრეზენტაცია...), რომლითაც ისარგებლეთ კვლევის პროცესში, ცხადია, თავისი ინტერნეტმისამართისა და იქ გამოქვეყნების თარიღის მითითებით. ზოგიერთ შემთხვევაში უთითებენ სოლემ დროსაც, წუთობრივი სიზუსტით, რა დროსაც ასეთი მასალა გადმოტვირთეს/ნახეს მითითებულ მისამართზე.

ლიტერატურის ჩამონათვალში დააღაცეთ ავტორთა ან დასახელების ანბანური რიგის მიხედვით (ქვემოთ მოყვანილი მაგალითები მოგონილია, არარეალისტურია).

- 1. აბაშიძე ლევან, განაფული კითხვის გაუმჯობესების სტრატეგიები, თბ., „საქართველო“, 1998.
- 2. განაფული კითხვა, ვიდეოფილმი, www.youtube.com/jkhhggahsvdb/131jhb, 2015 (ნახაზი 2018 წლის 23 სექტემბერს, 23:43-ზე)
- 3. და ა.შ.

(მორიდეთ პარაზიტი გვერდების, – იცით, რომლებსაც ვგულისხმობ, – გამოყენებას). იქ გამოქვეყნებული მასალა ნახეთ ორიგინალ გვერდებზე.)

(აქვე მივუთითებ, რომ წინამდებარე ნაშუქების მომზადებისას გამოყენებულია საკუთარი გამოცდილება. აგრეთვე, მასწავლებლის სახლის სატრენინგო მასალაზე და სამოქალაქო განვითარების ინსტიტუტის მიერ 2018 წელს გამოცემული და ვით ლიბრტელიანის პუბლიკაცია „სამოქმედო კვლევის სახელმძღვანელო“. გარდა ამისა, სხვა ნაშრომები, რომელთაც ვაქვეყნებ მარტინატირებში სწავლისას და რომელთა ხელახლა მოცემა და მითითება აქ საჭიროდ აღარ მივიჩნევ. ასევე მადლიერებით უნდა აღვნიშნო ჩემი ლექტორთა სწავლებანი ილია-უნიდან. განაფული კითხვის შესახებ ცოდნის წყაროდ ვუთითებ საქართველოს დაწყებითი განათლების პროექტის სარესურსო ნიგნს.)

დასართი

აქ შეიძლება დავუროთ ფოტომასალა, კითხვარების ნიმუშები, ტესტების მაგალითები, გაკვეთილის/აქტივობის სცენარები და ნებისმიერი რამ, რაც კი დაეხმარება ჩვენი კვლევის ანგარიშის მკითხველს სიტუაციის აღქმასა და საჭირო ინფორმაციის მიღებაში.

სამოღლო გაკვეთილი

NATÜRMORT

Yuxarı Oruzman ictimai məktəbinin təsviri və tədbiqi incəsənət müəllimi
Qəşəm Suleymanovun dərslər planı

Dərin əsas məqsədi	Natürmort
Fənn/müəllim	Təsviri və tədbiqi incəsənət / Gəşəm Suleymanov
Tədrisin pilləsi/sınıf	İbtidai pillə/beşinci sınıf
Şagirdlərin profili	Şagirdlərin say 17 şagird
Dərsin məqsədi/Əldə olunması nəticələr	<p>Məqsəd: Yaradıcılıq və praktiki qabiliyyətin və vərdişlərin inkişafı Nəticə və nəticənin indiqatoru İstiqamət yaradıcılıq praktiki qabiliyyətin və vərdişlərin inkişafı s.g.V.1. Şagird əsər yaradarkən təsviri və tədbiqi incəsənətin elementlərdən və prinsiplərindən məqsədyüzlü istifadə edə bilər</p> <ul style="list-style-type: none"> Rənglərin gradiasiyasını bacarır s.g.V.2. şagird əsər yaradarkən müxtəlif materiallardan, texniki və proseduradan yaradıcılıqla istifadə edə bilər. Materialı və texnikanı şagird özü seçir s.g.V.3. Şagird ətrafındakı əşyaları, obyektləri, hadisələri, onların arasındakı əlaqələri müzakirə edir və üz işində təsvir edir. Göz önündədi əgər şagird: <ul style="list-style-type: none"> Şagird obyektin cəhətlərini, rənginin işıqdan asılılığının necə dəyişdiyini müşahidə edir və işində təsvir edirsə; Yaddaşında olan detallardan istifadə edərək naturadan, natürmort çəkir.
İkin bilik	Cürbəcür sadə rəsmlərin ştrixlərin cəkmə qabiliyyəti bildikləri xətlərdən və formatlardan istifadə edərək individual iş və kiçik prezentasiyaların nümayiş etdirmə bacarığının olması
İstifadə olunan tədris materialları və texniki resurslar	Beşinci sınıf dərsləri; müəlliflər Nana Majarişvili, Maia Macarişvili Nino Sulagace Resurslar: şagirdlərin işləri qiymətləndirmə rubrikası, karandaş, pastel, quaş, akvarel, gil qablar, kömür, təbaşir, a 4 formatta kağız və s.
Dərsin gedişatı	Şagirdlərə görüş sinfin təşkili (2 dəqiqə) I faza (3 dəqiqə) əqli həmlə şagirdlərə işlərin və qiymətləndirmə rubrikalarının paylanması İkinci faza: biliyin realizasiyası (35 dəqiqə) şagirdlərə öz işlərini nümayiş edirmə imkanının verilməsi Üçüncü faza: refleksiya (5dəqiqə)

Qiymətləndirmə rubrikası

	Daha yaxşı bacarır/ tədbiq edir	Bacarıq tədbiq	Bir qədər bacarır/ tədbiq edir	Zəif bacarır/ tədbiq edə bilmir	Bacarmır tədbiq edə bilmir
Mütəşəkillik (vaxt limitinə riayət etmək)	2.5	2	1.5	1	0.5
Materiala, texnikaya və bədii təsviri vasitələrə malik olma	2.5	2	1.5	1	0.5
Yaradıcılıq zamanı Bədii təsvir vasitələrindən nə dərəcədə istifadə edirlər	2.5	2	1.5	1	0.5
Grup işi zamanı əməkdaşlıq	2.5	2	1.5	1	0.5

ნატურმორტი

სსიპ დმანისის მუნიციპალიტეტის სოფელ ზემო ოროზმანის საჯარო სკოლის სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებლის, **გაშამ სულეიმანოვის** მეხუთე კლასში ჩატარებული გაკვეთილის გეგმა

გაკვეთილის მთავარი თემა	ნატურმორტი
საგანი/პედაგოგი	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება/გაშამ სულეიმანოვი
სწავლების საფეხური/კლასი	დაწყებითი/მეხუთე კლასი
მოსწავლეთა პროფილი	მოსწავლეთა რაოდენობა – 17 მოსწავლე
გაკვეთილის მიზანი/მისაღწევი შედეგები	<p>მიზანი: შემოქმედებითობისა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარება შედეგები და მათი ინდიკატორები: მიმართულება: შემოქმედებითობისა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარება ს.გ.V.1. მოსწავლეს შეუძლია მიზანმიმართულად გამოიყენოს სახვითი ხელოვნების ელემენტები და პრინციპები ნამუშევრის შექმნისას.</p> <ul style="list-style-type: none"> იყენებს ფერის გრადიაციას; ს.გ.V.2. მოსწავლე მიმართავს სხვადასხვა მასალას, ტექნიკას და პროცედურას ნამუშევრის შექმნისას და შეუძლია მათი შემოქმედებითად გამოყენება. თავად ირჩევს მასალას და ტექნიკას (მაგ. ქსოვილს მოხატავს გუაშის და ტემპერის საღებავებით), ნამუშევარში სასურველი ეფექტის მისაღწევად. ს.გ.V.3. მოსწავლე აკვირდება გარემოში საგნებს, ობიექტებს, მოვლენებს, მათ შორის არსებულ კავშირებს და შეუძლია მათი ასახვა ნამუშევარში. შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე: <ul style="list-style-type: none"> აკვირდება, როგორ იცვლება ობიექტის ზომა, ფერი, სიმკვეთრე დამკვირვებლისგან დაშორების მიხედვით და ასახავს ნამუშევარში; ხატავს პორტრეტს, ნატურმორტსა და პეიზაჟს ნატურიდან და მეხსიერებით მეტი დეტალის გამოყენებით; გამოსახავს საკუთარ თავსა და სხვებს სხვადასხვა რეალურ და გამოგონილ სიტუაციაში მრავალი დეტალის გამოყენებით. ს.გ.V.4. მოსწავლეს შეუძლია გრძობების და იდეების ასახვა ნამუშევარში. გადმოსცემს ნამუშევარში გარკვეულ იდეას (მაგალითად, ქმნის პლაკატს ეკოლოგიურ ან სხვა თემაზე). ს.გ.V.5. მოსწავლეს შეუძლია დაგეგმოს და შეასრულოს სხვადასხვა სახის სამუშაო. ქმნის დეკორატიულ და გამოყენებით ნამუშევრებს. ს.გ.V.6. მოსწავლეს შეუძლია ითანამშრომლოს სხვებთან როგორც საკუთარი, ისე საერთო მიზნის მისაღწევად. ითხოვს დახმარებას საკუთარი იდეის განსახორციელებლად; ადეკვატურად პასუხობს აუდიტორიის მიერ დასმულ შეკითხვებს.
წინა ცოდნა	სხვადასხვა სახის მარტივი ჩანახატების გაკეთების გამოცდილება, ნაცნობი ხაზებისა და ფორმების გამოყენებით ინდივიდუალური მუშაობის და მოკლე პრეზენტაციის გაკეთების გამოცდილება.
გამოყენებული მასალა/ტექნიკური რესურსი	მეხუთე კლასის სახელმძღვანელო, ავტორი – ნანა მაჭარაშვილი, მაია მაჭარაშვილი, ნინო სილაგაძე; რესურსები: მოსწავლეთა ნამუშევრები, შეფასების რუბრიკები, ფანქარი, პასტელი, გუაში, აკვარელი, თიხის ჭურჭელი, ნახშირი, ცარცი, A4 ფორმატის ქაღალდი და ა.შ.
გაკვეთილის მსვლელობა	მისაღმება, კლასის ორგანიზება (2 წუთი) I ფაზა. გონებრივი იერიში (3 წუთი) – მოსწავლეებს დაელოცება მათ ნამუშევრებს, შეფასების რუბრიკას; II ფაზა. ცოდნის რეალიზება (35 წუთი) – მივცემ ნამუშევრების წარდგენის საშუალებას III ფაზა. რეფლექსია (5 წუთი).

შეფასების რუბრიკა

	შეუძლია/ იყენებს	უფრო მეტად შეუძლია/ იყენებს	ნაწილობრივ შეუძლია/ იყენებს	სუსტად შეუძლია/ იყენებს	არ შეუძლია/ ვერ იყენებს
ორგანიზებულობა (დროის ლიმიტის დაცვა, საჭირო აღჭურვილობის ქონა)	2.5	2	1.5	1	0.5
მასალის, ტექნიკის და მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებების ფლობა	2.5	2	1.5	1	0.5
შემოქმედებითობა, ანუ რამდენად ეფექტურად იყენებს ტექნიკას, მასალას და მხატვრულ-გამომსახველობით ხერხებს ჩანაფიქრის განხორციელებისთვის	2.5	2	1.5	1	0.5

გამოსდილა

დიფერენსირებული სწავლებით მიღწეული შედეგები

დიმიტრი უზნაძე ამბობდა: „სასწავლო პროცესი იმაზე უნდა იყოს ორიენტირებული, რომ მოსწავლეს ადამიანის დამახასიათებელი ერთ-ერთი მოთხოვნილება – ინტელექტუალური მოთხოვნილება ე.წ. სწავლის წყურვილი გადაეზარდოს“.

რთულია არ დაეთანხმო, უფრო რთულია მხოლოდ დაეთანხმო. უმთავრესი კი ისაა, თუ როგორ განვხორციელებთ ყოველივეს კლასში. აი, რეალურად სად შეიძლება სირთულის პირისპირ აღმოვჩნდეთ.

მეორე წელია, ეთნიკურად აზერბაიჯანელ მოსწავლეებს ვასწავლი ქართულ სექტორზე. აღსანიშნავია, რომ პატარები ყოველმხრივ მოუმზადებლები მოდიან სკოლაში. მათ არ გააჩნიათ ქართული ლექსიკური ერთეულების მარაგი, რაც მასალის ათვისების აუცილებელი ნიშანპირობაა.

კლასში განსხვავებული შესაძლებლობების 8 მოსწავლე მყავდა. შევისწავლე თითოეულის ფსიქოემოციური განვითარების დონე, ინტელექტის ტიპი. კიდევ ერთხელ, და მას შემდეგ მრავალჯერ, გადავხედე მრავალმხრივი ინტელექტის თეორიას. სწავლება სპეციფიკური იყო, რადგანაც აზერბაიჯანელი მოსწავლეები ქართულად შეისწავლიდნენ საგნებს, რასაც სირთულე ნამდვილად ახლდა. სწორედ მოცემული ეტაპიდან დავიწყე დიფერენცირებული სწავლება, ფაქტობრივად, ორმაგი დიფერენცირება გახდა საჭირო. პირველ რიგში, მომიწია მასალის გამარტივება, შერჩევა, მოდიფიცირება. ინტენსიურად ვიყენებდი ვიზუალურ მასალას, მეც კი თვალსაჩინოებას წარმოვადგენდი – მიმიკით, მოძრაობით, ტონით.

თავდაპირველად, შევავსე მონაცემები, რომელთა ანალიზით დავადგინე, რომ კლასში მოსწავლეთა უმრავლესობა მხედველობითი აღქმით ითვისებდა. ამიტომაც ვეცადე გამომეყენებინა თვალსაჩინოებები, ბავშვებს მოსწონდათ კეთებით სწავლება, მიღებული ინფორმაციის, ცოდნის გამოყენება განსაკუთრებულ სიახლოვეს ანიჭებდათ. მათ ვთავაზობდი სხვადასხვა სახის დავალებებს, შესაბამისად, ჰქონდათ არჩევანის თავისუფლება. მსგავსი სტილით დავემიღმა ვაკეეთილებმა თითოეული მოსწავლე აქტიურად ჩართო საგაკვეთილო პროცესში, აუმაღლდათ მოტივაცია, კლასის მართვის საკითხიც მარტივად გადაიჭრა. ამ მიდგომით ვაკეეთილის დავალებმა შრომატევადი პროცესია. მასწავლებელი თვალისწინებს თითოეული მოსწავლის სწავლის ტიპს, შესაძლებლობას, რომლის გათვალისწინებით ადგენს დავალებებს, აქტივობებს, ამზადებს რესურსებს.

დიფერენციალური სიტყვაა და ნიშნავს განსხვავებას, დაყოფას. მოცემულ შემთხვევაში იყოფა მიდგომა სწავლებისადმი, დაყოფის საფუძველია თითოეული მოსწავლის გამოცდილება და შესაძლებლობები. მასწავლებლის მოვალეობაა ცალკეული მოსწავლის სპეციფიკური საჭიროებების დადგენა. საკლასო ოთახში დიფერენცირებული სწავლების თეორიის გამოყენება შესაძლებელია სხვადასხვა ფორმატში – ერთი, როდესაც სასწავლო მასალა და აქტივობები ყველა მოსწავლეს გათვალისწინებული და მთლიანად მოსწონს და მეორე, როდესაც ჯგუფის ფორმირება ხდება სწავლის მოდულის მიხედვით, შემუშავებულია შესაბამისი დავალებები, სავარჯიშოები.

დიფერენცირებული სწავლებისას მასწავლებლის როლი შესაძლებელია შემდეგი სახით წარმოვადგინოთ – მასწავლებელი, როგორც კოლეგა მწვრთნელი, ნამქვზებელი. ასეთი მიდგომის ეფექტური გამოყენება დამოკიდებულია მასწავლებელზე – რამდენად კარგად იცნობს ჯგუფს, რამდენად ითვალისწინებს მათ ცოდნას, უნარ-ჩვევებს, დამოკიდებულებას. ეს არის მიდგომა, რომელიც ავსებს ყოველი სახის პრობლემას, ამასთანავე, მოითხოვს დიდ ძალისხმევას, დროს, ენერჯიას. უპირატესობების ჩამონათვალი ვრცელია.

დიფერენცირებული მიდგომა და მრავალმხრივი ინტელექტის კოორდინირებულად განხილვა-გამოყენება საგაკვეთილო პროცესს თითოეული მოსწავლისათვის საინტერესოს ხდის, რადგან დავალებს ეტაპზე გათვალისწინებულია მოსწავლეთა ინტერესები, ინტელექტის ტიპი. პროცესი საინტერესო, შრომატევადი და რთული იყო, მაგრამ მიღებულმა შედეგმა თითოეული ჩვენგანის მოტივაცია ააბაღლა.

დღეს უკვე ჩვენ ქართულად ვსაუბრობთ, ვაკეეთილზე ვავსებთ კროსვორდებს, ვავსებთ მარტივ სქემებს, შეგვიძლია ილუსტრაციების აღწერა, პერსონაჟების დახასიათება, კანონზომიერების დანახვა, მონაცემთა შეგროვება, ლექსის შესწავლა ილუსტრაციის გამოყენებით, შესაბამისი ნახატის შექმნა, მუსიკალური კომპოზიციის შერჩევა, ლექსში გამოყენებული სიტყვების ასოებიანი ბარათებით აწყობა, ცხრილის შექმნა – რამდენი სტროფია ლექსში, რამდენი სიტყვა... კითხვისას ჯგუფურად დაყოფა შესაძლებლობების მიხედვით, მასალის მიწოდება, როლური თამაშით წარმოდგენა, ვერკვევით ბევრ საკითხში.

აღნიშნული მიდგომის გამოყენებით დავგეგმე ვაკეეთილი I კლასში.

გაკვეთილის გეგმა

Table with 2 columns: Topic/Subject and Content/Duration. Topics include Class/Classes, Main subject, Start date, Lesson topic, and Lesson duration (35 min).

კლასის დახასიათება: კლასში არის 8 მოსწავლე, რომლებიც წარმოადგენენ აზერბაიჯანელ ეთნიკურ უმცირესობას. მოსწავლეები არ ფლობენ ქართულს, მწირი ლექსიკური მარაგიც კი არ აქვთ. მოსწავლეების ნაწილს უჭირს მასალის ათვისება. ძირითადად, ვმუშაობთ ილუსტრაციებით.

სასწავლო მიზნები და მოსალოდნელი შედეგები: მოსწავლეები შეძლებენ შესწავლილი გეომეტრიული ფიგურების დასახელებას, ამოცნობას მათი მახასიათებლის მიხედვით, შეძლებენ მსგავსების დანახვას გეომეტრიულ ფიგურებსა და საგნებს შორის, შეძლებენ აპლიკაციის აწყობას. გაუთავსდებიან ბუკთან მუშაობის ჩვენებები. მათ. I.1. მოსწავლეს შეუძლია ერთმანეთს შეუსაბამოს რიცხვები, რიცხვითი სახელები და რაოდენობები. • ირჩევს და ქმნის მოცემული რიცხვის შესაბამისი რაოდენობის საგანთა ერთობლიობას და პირქით; • მოცემულ საგანთა ერთობლიობას შეუსაბამებს რიცხვს. მათ. I.2. მოსწავლეს შეუძლია რიგობრივი რიცხვითი სახელების გამოყენება. • საგანთა მონერსირებულ ერთობლიობაში ასახელებს მითითებული საგნის რიცხვს; • მოცემული თანმიმდევრობით და მითითებულ პოზიციებზე განათავსებს საგნებს. მათ. I.6. მოსწავლეს შეუძლია ბრტყელი გეომეტრიული ფიგურის ამოცნობა და აღწერა.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ ყოფითი დანიშნულების საგნებში ან მათ ილუსტრაციებში უთითებს დასახელებულ ბრტყელ ფიგურებს. მათ. I.7. მოსწავლეს შეუძლია ბრტყელი გეომეტრიული ფიგურების გამოსახვა და ობიექტთა ურთიერთმდებარეობის ამოცნობა. • რომელიმე ხერხით (მაგალითად, აპლიკაციით ან ნახატის საშუალებით) ქმნის დასახელებული ფორმის ბრტყელი ფიგურის მოდელს ან გამოსახულებას.

გაკვეთილის მსვლელობა/საკლასო მენეჯმენტი: „გონებრივი იერიში“ (3წთ). მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, ჩამოთვალონ გეომეტრიული ფიგურები გონებრივი იერიშის გამოყენებით.

აქტივობა – ჯამბაზის დეტალები – კითხვები (10წთ). ყურადღებას გაამახვილებენ კედელზე გეომეტრიული ფიგურებით აწყობილ ჯამბაზზე. დაისმება კითხვები: რა არის ეს, ჯამბაზის ხელეებისთვის რომელი გეომეტრიული ფიგურაა გამოყენებული, რამდენი წრეა, რამდენი სამკუთხედია გამოყენებული? კიდევ რომელი საგანი ჰგავს ამა თუ იმ გეომეტრიულ ფიგურას. ფლიფარტზე დაანებებენ ჩამოთვლილ, სხვადასხვა ფერის, გამოჭრილ გეომეტრიულ ფიგურას. ერთ-ერთი მოსწავლე დანომრავს. დავსვამ კითხვებს: რამდენი გეომეტრიული ფიგურაა? მერამდენია სამკუთხედი? რა ნომრითაა წარმოდგენილი წრე?

აქტივობა – „აბა გამოიცანი“ (3წთ). მოსწავლეებს დაუვრიგებ გეომეტრიულ ფიგურებს. გავაცნობ ინსტრუქციას, გამოარჩიონ ჯგუფიდან დასახელებული ფიგურა. თამაში „აბა გამოიცანი“. აღვწერ გეომეტრულ ფიგურას. მოსწავლემ უნდა შეძლოს მისი იდენტიფიცირება, მაგ.: აქვს სამი კუთხე, სამი გვერდი, სამი წვერო (სამკუთხედი).

აქტივობა – ასოციაცია (2წთ). მოსწავლეებს სხვადასხვა საგნების სურათებს ვაჩვენებ, მათ უნდა შეძლონ შესწავლილ ფიგურებთან მიმსგავსება, დასახელება.

აქტივობა – ჩხირებით აწყობა (2წთ). დავუვრიგებ ჩხირებს, ვკითხავ შეძლებენ თუ არა მითითებული ფიგურის აწყობას. მოსწავლეები ააწყობენ ფიგურებს.

აქტივობა – შესაკრებთა ჯამი (5წთ). მოსწავლეები მიუბრუნდებიან ფლიფარტზე განლაგებულ გეომეტრიულ ფიგურებს, დავუსვამ კითხვებს: რა ფიგურაა, რამდენი გვერდი აქვს, დავწერ შესაბამის ციფრს თითოეულ ფიგურაზე. დავსვამ კითხვას: შესაძლებელია თუ არა, ოთხი წარმოვადგინოთ ორი შესაკრების ჯამის სახით? მსგავსი ტიპის მაგალითებს მოსწავლეები შეასრულებენ დაფაზე (გათვალისწინებულია მოსწავლის მზაობა), ციფრს თავად კლასი დაუსახელებს ან მასწავლებელი, კლასი ამოწმებს მას.

აქტივობა – ინდივიდუალური სამუშაო (5წთ). მოსწავლეებს დაურიგებთ სამუშაო ფურცლები, შეავსებენ, შეასრულებენ მსგავსი ტიპის დავალებას, ან მოცემულ გეომეტრიულ ფიგურას დაუწერენ მახასიათებლებს, ან მახასიათებლებით დახაზავენ და გააფერადებენ ფიგურას.

აქტივობა – წუთშესვენება. აქტივობას შეასრულებენ ერთობლივად, ტექსტის შესაბამისი მოძრაობებით. ერთი, ორი – ფეხზე ვდგებით, სამი, ოთხი – ვიმართებით, ხუთი, ექვსი – განზე ვსტებით, შვიდი, რვა – ვტრიალდებით, ცხრა, ათი – ვუკრავთ ტაშს. მოსწავლეებს დავუსვამ კითხვას, შესაძლებელია თუ არა გეომეტრიული ფიგურებით სხვადასხვა საგნების აწყობა.

აქტივობა – აპლიკაცია (5წთ). დავურიგებ სხვადასხვა ზომის, ფორმის, ფერის გეომეტრიულ ფიგურებსა და თაბახის ქაღალდებს, მოსწავლეები შექმნიან აპლიკაციებს. ნამუშევრებს გამოვჩვენებ საკლასო ოთახში, ან აპლიკაციას ააწყობენ ბუკში, ან თავად დახაზავენ და გააფერადებენ გეომეტრიულ ფიგურებს.

აქტივობა – დავალების მიცემა (5წთ). დავალებად მივცემ ნინასწარ მოზადებულ თაბახის ქაღალდზე გეომეტრიულ ფიგურებს გასაფერადებლად, შესაბამისი გვერდების კუთხეების, წვეროების რაოდენობას ჩანერენ. ფიგურის აღწერით ამოცნობა და დახაზვა (დავალების მიცემისას გათვალისწინებულია თითოეული მოსწავლის შესაძლებლობა).

მოსალოდნელი პრობლემები და შესაძლო პრობლემის გადაჭრის გზები: ვაკეეთილის მსვლელობა შესაძლებელია შეაფერხოს ლექსიკური მარაგის სიმწირე მოსწავლეებში, კლასში არიან მოსწავლეები, რომლებიც მარტივად ითვისებენ და იგებენ მასალას, ნაწილს უჭირს მასალის გააზრება და დამატებითი კითხვები და თვალსაჩინოება საჭირო. გამოვჩვენებ იქიდან, რომ დაისმება ფრონტალური კითხვები, შესაძლებელია, კლასის გარკვეული ნაწილი ვერ ჩაერთოს აქტიურად.

სასწავლო რესურსები: მათემატიკის წიგნი, რეველი, ჩხირი, ფლიფარტი, ფერადი გეომეტრიული ფიგურები, ნებო, ბუკი, გეომეტრიული ჯამბაზი, აპლიკაციით აწყობილი პოსტერი, თაბახის ქაღალდები.

შეფასება და თვითშეფასება (შეფასების კრიტერიუმები, მეთოდები და საშუალებები): მოსწავლეები შეფასდებიან განმავითარებელი კომენტარით შესრულებულ დავალებაზე. შეაფასებენ საკუთარ ნამუშევარს.

- შეჯამების სახით კი დიფერენცირებული სწავლების უპირატესობებს წარმოგიდგინთ:
• ადვილად დაიძლევა სიძნელებები;
• ყველა მოსწავლე ჩართულია სამუშაოში;
• აქტიურად ფორმირდება პიროვნული თვისებები;
• აქტიურად მიმდინარეობს მასალის შინაარსის გადაამუშავება;
• მეთოდი უზრუნველყოფილია დიდაქტიკური კუთხითაც;
• ექვემდებარება მონიტორინგს.

ნათია ნადარეიშვილი
ირვანჯიის საჯარო სკოლის კონსულტანტი მასწავლებელი,
პროგრამა „ასწავლე საქართველოსთვის“

გამოყენებული ლიტერატურა:
1. http://mastsavlebeli.ge/?p=17651;
2. http://mastsavlebeli.ge/?p=2122;
3. http://mastsavlebeli.ge/?p=2017;
4. http://orioniblog.blogspot.com/2011/07/blog-post_9990.html.

საქართველო

დაისავი შენი შვილი – აზარტული თამაშები საქართველოში

აზარტული თამაშების მიმართ საზოგადოების დიდი ნაწილის უარყოფითი დამოკიდებულების მიუხედავად, საქართველოში, ეს ბიზნესი საკმაოდ პარტიატარებელი. არაერთი სათამაშო დაწესებულება – ტოტალიზატორი, სამორინე, პოკერ-კლუბი, სლოტ-კლუბი და სხვ. – ფუნქციონირებს და ეს დაწესებულებები მომხმარებელთა სიმცირეს არ განიცდიან. უფრო მეტიც, სწორედ, სლოტ-კლუბები თუ ტოტალიზატორები სავსეა მოზარდებით. ონლაინ-თამაშების გავრცელებამ კიდევ უფრო გააძლიერა არასრულწლოვანთა წვდომა აზარტულ თამაშებზე.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს კანონმდებლობით არასრულწლოვანს ეკრძალება აზარტულ თამაშებში ჩართვა, მოზარდები ამას მაინც მარტივად ახერხებენ, რადგან ამ გზაზე სერიოზული წინააღმდეგობა არ არსებობს, არადა მოზარდებისთვის აზარტულ თამაშებზე წვდომის შეზღუდვა ევროპული სანქციონირების ერთ-ერთი პრიორიტეტია.

რა ვითარებაა ამ მხრივ საქართველოში, როგორ რეგულირდება კანონით სათამაშო ბიზნესის საქმიანობა? რატომ თამაშობენ მოზარდები ასე აქტიურად აზარტულ თამაშებზე? როგორია კანონით დადგენილი ასაკობრივი ცენზი და რა შეზღუდვა არსებობს აზარტულ თამაშებთან მიმართებაში? რატომ ვერ სრულდება კანონი, რომელიც მოზარდებს აზარტულ თამაშებში მონაწილეობას უკრძალებს და რა გვიჩვენებს 2019 წელს ამ მიმართულებით ჩატარებული კვლევა? – ამ საკითხებთან დაკავშირებით გვესაუბრება აზარტული თამაშების კვლევისა და ლუდომანიის პრევენციის ცენტრის დამფუძნებელი გუბა ბესელია.

– როდის დაარსდა აზარტული თამაშების კვლევისა და ლუდომანიის პრევენციის ცენტრი და რა არის თქვენი საქმიანობის მიზანი?

– ჩვენი ორგანიზაცია 1 წლის წინ დაარსდა. მანამდე აზარტულ თამაშებს ვიკვლევდით, ვმუშაობდით ლუდომანიის მიმართულებითაც, ვსწავლობდით საქართველოში არსებულ რეალობას. აღმოვაჩინეთ, რომ საქართველოში ყოველ მე-5 ადამიანს შეხება აქვს სამორინეებთან. 2017 წელს, მხოლოდ ონლაინ სამორინეების ბრუნვამ 5.65 მილიარდი ლარი შეადგინა, ხოლო საქართველოში რეგისტრირებულია 500 000 ე.წ. ექსპანტი. ეს მონაცემი, ლუდომანიის მიმართულებით, ძალიან მძიმე სოციალურ ფონზე მეტყველებს. 2017 წელსვე, მარკეტებისა და მალაზიების ბრუნვა 4 მილიარდ ლარს შეადგენდა, მოგვსენებდა, კვება ყველა ადამიანს (3.7 მილიონი მოსახლე) სჭირდება. ონლაინ სამორინეში, მაქსიმუმ, 500 000 მოქალაქე თამაშობს, თუმცა ფაქტია, რომ ონლაინ სამორინეს კაპიტალბრუნვა ბევრად აღემატება მარკეტების და მალაზიების ბრუნვას. დასკვნა ერთია, ქართველი „გემიერები“ უფრო მეტ ფულს ხარჯავენ ონლაინ სამორინეში, ვიდრე საქართველოს მოსახლეობა – კვებაში.

– აზარტული თამაშების კვლევისა და ლუდომანიის პრევენციის მიზნით, რა სახის მუშაობა ტარდება სკოლებში და რას გვიჩვენებს კვლევა ამ მიმართულებით?

– თბილისის მერიის მხარდაჭერით, ლუდომანიის პრევენციის მიზნით, თბილისის სკოლებში ჩავატარეთ ლექცია-სემინარები, სადაც განხილული იყო ის მძიმე შედეგები, რაც აზარტულ თამაშებთან შეხებას მოჰყვება. თბილისში, თითქმის ყველა უბნის სკოლების მოსწავლეები გამოვკითხეთ, სულ 500 მოზარდი (14-18 წლისა). ისინი ანონიმურ კითხვაზეებს ავსებდნენ, შესაბამისად, პასუხები იყო გულწრფელი და მიღებული შედეგებიც რეალობასთან მაქსიმალურად მიახლოებული.

– საიდან აქვთ ინფორმაცია ონლაინ თამაშების შესახებ და თუ აქვთ წარმოდგენა აზარტული თამაშების უარყოფით შედეგებზე?

– რაც შეეხება ინფორმირებულობას ონლაინ სამორინეების და მათ მიერ დაანონსებული აქციების შესახებ, მოზარდებს იმაზე მეტი ინფორმაცია აქვთ, ვიდრე თვითონ ონლაინ სამორინეებს ერთმანეთს შესახებ. რაც შეეხება ცნობიერების საკითხს, ანუ რამდენად იციან, რომ ონლაინ სამორინე მხოლოდ გართობის კი არაა, სერიოზული ზიანის მომტანიცაა როგორც ჯანმრთელობის, ისე ცნობიერების დამახინჯების

მიმართულებით, ამ საკითხში მეტ ინფორმირებულობას საჭიროებენ. სწორედ ამიტომ გამოვედით ინიციატივით, ჩავვეტარებინა ლექცია-სემინარები სკოლებში. მოზარდებს მათემატიკური გათვლებით ვუმტკიცებთ, რომ ყველა აზარტული თამაში, რომელიც ონლაინ სამორინეებშია, ისეა მოწყობილი, რომ დროის გარკვეულ პერიოდში, აუცილებლად გაგვიყვანს წაგებაზე. ინფორმირებულობის თვალსაზრისით, კვლევამ აჩვენა, რომ ლიდერობს ინტერნეტრეკლამა – 75%, ბილბორდი – 47%, SMS შეტყობინება – 54%, სატელევიზიო რეკლამა – 37%, სამეგობრო წრე – 41%.

– აზარტული თამაშების რომელი სახეობაა ახალგაზრდებში ყველაზე მეტად პოპულარული?

– კვლევამ გვიჩვენა, რომ მოზარდების ძირითადი ნაწილი, ერთდროულად, სხვადასხვა კატეგორიის აზარტული თამაშებითაა დაკავებული. სტატისტიკა ასეთია: პოკერი – 37% (მამრობითი – 24%, მდედრობითი – 13%); სლოტები – 43% (მამრობითი – 25%, მდედრობითი – 18%); ტოტალიზატორი – 34% (მამრობითი – 24%, მდედრობითი – 10%) რულეტე – 35% (მამრობითი – 19%, მდედრობითი – 16%); სამაგიდო თამაშები (ნარდი, ბურა, დომინო) – 52% (მამრობითი – 20%, მდედრობითი – 32%).

– რა სახის რეგულაციები უნდა ამოქმედდეს სათამაშო ბიზნესთან დაკავშირებით, რომ ვითარება გაუმჯობესდეს?

– ამ ეტაპზე, ჩვენი ორგანიზაცია მუშაობს კანონპროექტზე, რომელიც ორი საკითხის რეგულაციას გულისხმობს: პირველი, უნდა გამკაცრდეს ონლაინ სამორინეში რეგისტრაცია. მიმართა, რომ გამოსავალი საჯარო რეგისტრაციის წვდომასთან – სახელმწიფომ უნდა მოსთხოვოს ონლაინ სამორინეს საჯარო რეგისტრაციის წვდომა, რაც თავისთავად გამოიწვევს არასრულწლოვანთა რეგისტრაციას, ასევე, უნდა შეიქმნას მონიტორინგის სამსახური, რომელიც გააკონტროლებს არსებულ და ახალშექმნილ ექსპანტებს და დარწმუნდება, რომ დამრეგისტრირებული პირი სრულწლოვანია.

მეორე, რეგულაცია უნდა შეეხოს ონლაინ სამორინეების აგრესიულ მარკეტინგულ კამპანიას. მოგვსენებდა, აზარტული და მომგებიანი თამაშების რეკლამის გავრცელებით იკრძალება რელიგიური, საბავშვო, სასწავლო და სამედიცინო დაწესებულებებში, კულტურისა და სპორტის ორგანიზაციებში (მათგან 100 მეტრის რადიუსშიც). ასევე იკრძალება აზარტული და მომგებიანი თამაშების რეკლამირება ტელევიზიით, რადიოთი, ინტერნეტითა და კომუნიკაციის სხვა საშუალებებით, გარდა სპონსორობისა. არავითარ ჩარჩოებში არ

ვდება ის ფაქტი, რომ სკოლების მიმდებარე ტერიტორიაზე და მოზარდების თავშეყრის ადგილებში გვხვდება უზარმაზარი და ძვირადღირებული სარეკლამო ბანერები. სამწუხაროდ, სატელევიზიო და ინტერნეტსივრცეში არსებული რეკლამები არანაირ კონტროლს არ ექვემდებარება.

– ვინ უნდა დაეხმაროს ლუდომანს?

– ამ მიმართულებით საჭიროა სარეაბილიტაციო ცენტრის შექმნა. სამწუხაროდ, საქართველოში ამ პრობლემაზე არავინ მუშაობს ან, თუ მუშაობს, დიდად ამ საკითხზე ფოკუსირება არ ხდება. რეაბილიტაციის ცენტრები მრავლადაა საზღვარგარეთ. ყველაზე აპრობირებული მეთოდია ჯგუფური ფსიქოლოგიური თერაპია. რა თქმა უნდა, ცენტრში მკურნალობას სახელმწიფო უნდა აფინანსებდეს. შესაძლოა, ასევე, გამოვიყენოთ შვედური მოდელი, სადაც თვითონ სამორინეები აფინანსებენ სარეაბილიტაციო ცენტრებს.

– ფინანსთა სამინისტროს ინიციატივით, პარლამენტში წარდგენილი იყო პროექტი, რომელიც აზარტულ თამაშებზე დამოკიდებულ პირთა ერთიანი საინფორმაციო ბაზის შექმნას ითვალისწინებდა. შესაძლებელია თუ არა ასეთი ოფიციალური სტატისტიკის არსებობა?

– თუ ბაზის შექმნა მხოლოდ სტატისტიკისთვის გეგმიურია, ამის მოგვარება კვლევითაც შეიძლება. დარწმუნებული ვარ, ანონიმური კვლევით უფრო სწორ მონაცემებს მივიღებთ.

– რა ინიციატივების განხორციელებას გეგმათ მომავალში?

– რაც შეეხება მომავალ გეგმებს, მინდა აღვნიშნო, რომ გაგრძელდება ლექცია-სემინარები სკოლებში და ვაპირებთ მთელი საქართველო მოვიცვათ. ასევე, ამ პროექტის ფარგლებში, ჩავატარებთ კვლევას, უკვე საქართველოს მასშტაბით. გვინდა, პრევენციული ზომების შესახებ ვესაუბროთ მოზარდებს და აუცილებლად მათ მშობლებს, რათა უკეთ შეძლონ საკუთარი შვილების მაქსიმალური კონტროლი. ასევე, მშობელთა ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით, „აზარტული თამაშების კვლევისა და ლუდომანიის პრევენციის ცენტრი“ გეგმავს სოციალურ ქსელში საინფორმაციო კამპანიას – „დაიცავი შენი შვილი“ – დაწყებას და, როგორც გითხარით, ვამზადებთ საკანონმდებლო ინიციატივას, რომელიც ითვალისწინებს რეგულაციის ორ ძირითად საკითხს – აგრესიული მარკეტინგული კამპანიის რეგულაციას და რეგისტრაციის გამკაცრებას ონლაინ სამორინეებში.

ესაუბრა მაკა ყიფინიძე

სწავლების მეთოდი

ზეპირი ანგარიში დაწყებით კლასებში

თანამედროვე განათლება ორიენტირებულია მოსწავლეთა პიროვნულ განვითარებაზე, მათთვის ისეთი უნარ-ჩვევების გამოუმუშავებაზე, რაც დაეხმარება, მიღებული ცოდნა არა მარტო სასწავლო პროცესში, არამედ ნებისმიერ ცხოვრებისეულ ვითარებაში გამოიყენონ. ამიტომ სწავლების პროცესში უნდა დაიგეგმოს ისეთი აქტივობები და მეთოდები, რომლებიც ასეთი უნარების განვითარებას შეუწყობს ხელს. ასევე გათვალისწინებული უნდა იქნეს მოსწავლეთა ინტერესი და შესაძლებლობები.

დანყვებით მათემატიკის სწავლების პროცესში, მოსწავლეთა ზეპირი მეტყველების განვითარების უმნიშვნელოვანესი პირობაა ზეპირგამოანგარიშებათა უნარ-ჩვევების ფლობა. ზეპირ ანგარიშს დიდი საგანმანათლებლო მნიშვნელობა აქვს დანყვებით მათემატიკის ყოველ გაკვეთილზე. განსაკუთრებით მაშინ, როცა წინარე ცოდნის გააქტიურება, ახალ მასალაზე გადასვლა და ა.შ. ზეპირი ანგარიშის გზით ხდება. ზეპირი ანგარიშის დროს მოსწავლე მექანიკურად კი არ ანარმოებს რიცხვებზე მოქმედებას, არამედ იგი რიცხვს წარმოადგენს მისი შემადგენელი ნაწილების გათვალისწინებით. აქ მოსწავლე გრძობს, რომ მას „მკვდარ“ ციფრთან კი არა აქვს შეხება, არამედ – „ცოცხალ რიცხვებ-

თან“, რომლებზედაც გააზრებულად ანარმოებს ამა თუ იმ მოქმედებას და ცდილობს მიიღოს პასუხი. ზეპირი ანგარიში დროის დიდ ეკონომიას გვაძლევს, ასე შეგვიძლია გამოვაგლინოთ ის მოსწავლეები, რომლებსაც დახმარება სჭირდება. ცნობილია, რომ ყოველ მოსწავლეს სხვადასხვა აზროვნების ტემპი აქვს, ზოგი სწრაფია, ზოგი ნელა აზროვნებს. ამიტომ, ზეპირი ანგარიშის დროს, მეტად მომგებიანია შესაბამისი თემატური თამაშის შემუშავება, თამაშის წყალობით მტკიცე, შეგნებულ ცოდნას მიიღებენ მოსწავლეები. დანყვებით საფეხურზე ბავშვის ყურადღება მიჯაჭვულია თამაშთან, თამაში აქტიურებს ზეპირი ანგარიშის უნარ-ჩვევებს, უხდებთ ადრე მიღებული ცოდნის გადატანა მათთვის სასურველ გასწავლებაში. თამაშის დროს მოსწავლეებში წარმოიქმნება დადებითი ემოციები, რაც, თავის მხრივ, სახალისოს ხდის სასწავლო პროცესს, ეს კი საშუალებას აძლევს მოსწავლეს, მაქსიმალურად განვიითარონ მაღალი სააზროვნო უნარები. აქვე დავძენთ, რომ არაა საჭირო ცნებების, განმარტებების, ზეპირი ანგარიშის ყველა წესისა და ხერხის დაზეპირება. მაგრამ სწავლება ისე უნდა წარიმართოს, რომ მოსწავლეები კარგად ერკვეოდნენ არითმეტიკულ მოქმედებათა თვისებებში და, ამ თვისებების ყოველ

შესაძლო შემთხვევაში გამოიყენებინათ, თვითონ ქმნიდნენ ამა თუ იმ მაგალითს ზეპირად და მოკლე გზით გადაჭრის ხერხებსაც თვითონვე შეიმუშავებდნენ.

ერთი რამ კი უდავოდ ცხადია, ზეპირი ანგარიშის პროცესი აზროვნების მეტად რთული პროცესია და მესხიერებისა და ყურადღების დიდ დაძაბულობას მოითხოვს. ამიტომ, ყოველ გაკვეთილზე, მცირე დრო უნდა დაეთმოს, რომ მოსწავლეები არ გადაიღალონ! საჭიროა შესწავლილი ხერხების ხშირი გამოყენება სახალისო ფორმით!

დანყვებით კლასებშივე ეყრება საფუძველი მიღებული ცოდნის პრაქტიკაში რეალიზებას. პატარები ყოველ ნაბიჯზე ხედავენ, რომ ცხოვრებაში ყოველთვის არსებობს მათემატიკური ცნებათა ანალოგიები. ამიტომ, დანყვებით მათემატიკის კურსში, არც ერთი საკითხის სწავლება არ შეიძლება რეალობისაგან მოწყვეტით. სწორედ ეს არის თანამედროვე განათლების უპირველესი მოთხოვნა.

თამარ ბერიძე

სსიპ ბათუმის №17 საჯარო სკოლის დანყვებითი კლასის მასწავლებელი

სწავლის მეთოდი

თავაშით მოტივაციის ახალღება

„დიდაქტიკური თამაში სწავლების ისეთი საშუაღებაა, რომელიც შესაძღლებღობას იღღევა, სასწავღო ამოცანის შეღნიღვის მეღვეღობით, ბავღვი წინასწარი განზღრახვის გარეღმე დაღუღფღოს ცოღნას“. ცნობიღია, რომ ყვეღა კღასში არიან მოსწავღეღები, რომღებიც სწავღაში საგრღნობღად ჩამორღეღბიან თანატოღებს, უღჭირთ საღვის სწავღა და აღვეთ დაბაღლი მოტივაციღ, შესაბამისად, ვერ აღწევენ სახელმწიფღოს მიერ განსაზღვრულ საგანმანათღლებღო მიზნებს. კვღეღებმა დაადასტურღ მოსწავღეთღ ნარუღმაღტებღობის უღმთავრესი მიზეღ-ზი – კითხვის უღწარის არასათანადო ფღობა. პირვეღ კღასში შესწავღიღი კითხვა და გამომუღმავებღი ჩეღვა ის საძირკვეღღია, რომღელზეღ შემღდეღ მოსწავღემ მთეღი თავისი ცოღნა უღდა დააშენოს. ამიტომ, აღ უღდა ჩაეყაროს საფუღვეღი გაბ-მუღი, გამართუღი, გააზრებუღი კითხვის უღწარ-ჩეღვეღს. სწორეღ ამ დროს, აუციღლებღია, მასწავღებღელმა ინტენსიურად იმუღშაოს და ასწავღოს მოსწავღეღებს:

- როგორ მოახერხონ მარცღვღების დეკოღირეღა;
  - მარცღვღებისაღან სიტყვეღის შეღღენა;
  - სიტყვეღებისაღან წინადაღებღის აწყობა, წაკითხვა და გააზრეღა.
- მრავაღი წღის გამოცდიღებამ მიმიყვანა იმ დასკვნამღე, რომ მხოღოდ მაღალი მოტივაციის პირობებშია შესაძღლებღი მაღალი აკადემიური მოსწრეღის მიღწეღა. მოტივაციღ ხომ სტი-მუღია, ქმეღება, ნახაღისება, ძაღა, რომელიც ინევეს მოსწავღლის სურვიღს იმოქმეღოს, ისწავღოს, მიღწღოს შეღღებს.
- სწორად ფიქრობენ იმაზე, რღ შეიღლება იყოს ის, რაღც მოსწავღლეს მოტივაციღს გაუჩენს? დაინტერესებს ახაღი მასაღით და აქტიურად ჩართავს საგაკვეთიღო პროცესში? ჩემი აზრით, პასუხი ერთიღ: მიზნობრივად გათვღიღი, სასწავღო მასაღაზე

მორგებუღი დიდაქტიკური თამაშები. თამაშის დროს ქვევის იმპულსი ფუნქციონაღურღია, ანუ ბავღვის ქვევღს წარმართავს ფუნქციური სიამოღვნება. ამიტომ, როცღ ექსწი წღის ბავღვი შეღდღის სკოღაში და ინყებს სწავღას, მისი ინტელექტუაღური ფუნქციის ასამოქმეღებღად, ეფექტურღ თამაშის გამოყენება. სწორეღ ამიტომ, საგაკვეთიღო პროცესის დროს, ვცდიღობ დრო დაღუთმო დიდაქტიკურ თამაშებს, რომღებიც გამომღინარეობენ თემიღან და ახაღისებენ საგაკვეთიღო პროცესს. თამაშს იმის მიხეღვით ვეღგმავ, თუ რღ უწარის განვი-თარება მიღდა და რღ შეღდეღზე მსურს გასეღა.

თამაში: „სმოღვნები და თანსმოღვნები“.
მიზანი: ვასწავღო ხმოღვნებისა და თანსმოღვნების გარჩეღა, ყურადღებას ვამახვიღებ ხმოღვნის მნიშვნეღობაზე.

მსეღეღობა: მოძრავი ანბანიღან გოგონები იღებენ თანს-მოღვნებს, ვაჟები კი – ხმოღვნებს. ჯერ წყვიღღებღან გოგონები, შემღდეღ კი – გოგო-ბიჭი. ვაკვირღებთ და ვმსჯეღობთ როღდღის მიიღება მარცღვღი? რომელ ასო-ბგერებს ენიჭება მთავარი როღი მარცღვღის მიღებაში? მოსწავღეღები ცვღიან ერთმანეთს, ადგენენ ლღა და დახურულ მარცღვღებს, კითხუღობენ, იმეორებენ, ხაღისობენ, თამაშობენ... თან სწავღობენ!

შეღეღი: თამაშის დროს მოსწავღეღებს უღვითარღებღათ ხმოღვნებისა და თანსმოღვნების გარჩეღის, მარცღვღების შეღღენისა და წაკითხვის უღწარ-ჩეღვეღ. თან ამღს ახერხებენ ყოვეღღვარი დაბაღბუღობის გარეღე.

თამაში „პიი შეიღ წაწიღი“ მოსწავღეღებში ავითარებს სიტყვის გააზრებისა და წაკითხვის უღწარ-ჩეღვეღს.

მსეღეღობა: მოსწავღეღებს ურიღღებღათ მარცღვღები, რომღებიც უღდა წაკითხონ და გაიზრონ. შემღდეღ დაფაზე ვაკ-

რავ სიტყვას, რომელიც უღდა ააწყო. მოსწავღეღები ხაღისით ეღებენ მენყვიღეს, პოუღობენ, ხაღისობენ, საგაკვეთიღო პროცესი მათთვის სულაც არ არის დამღღელი და მოსაწყენი.

შეღეღი: თამაშის დროს უღვითარღებღათ: დაკვირვების, აზ-როვნების, კითხვის, თანამშრომღობის უღწარ-ჩეღვეღი.

თამაში: „ცოცხაღი სიტყვეღი“. ჩემთვის და ჩემი პაღარებისთვის ეს ერთ-ერთი ყვეღაზე სახაღისო და საყვარეღი აქტივობაა.

მიზანი: მოსწავღეღებმა შეძღონ ასო-ბგერების ამოცნობა, მათი გამოყენებით სიტყვეღის შეღღენა და წაკითხვა. მოსწავღეღები, რიგ-რიგობით, მიღიან მოძრავ ანბანთან და იღებენ ასო-ბგერებს, რომღებსაც მე ვკარნახობ. მაგაღითად: ა ა ა ს ა ძ ძ ი ი თ ს ა ა ე ს. შემღდეღ ვთხოვ, დაეწყო ისე, რომ აეწყო მინიშნეღული წინადაღება. მოსწავღეღები კითხუღობენ წინადაღებას, მსჯეღობენ: რამდენსიტყვიანი, რამდენი მარცღვღიღია თითოეულ სიტყვაში, რამდენი ხმოვანი, რამდენი თანსმოვანი.

შეღეღი: მოსწავღეღებს უღვითარღებღათ წინადაღების შეღღენის, წაკითხვის, გააზრების უღწარ-ჩეღვეღ. ვითვღისწინებ რღ მოსწავღეთღ ასაკობრივ თავისებურებებს, ვცდიღობ, ყოვეღღი ახაღი საგაკვეთიღი, ახაღი თემა, რომელიც უღდა აეუხნა, მასაღა, რომელიც უღდა გავაგებინო, მივანოღო ისე, რომ სახაღისო და საინტერესო იყოს. საგაკვეთიღის დიდაქტიკური თამაშით დაწყება და დამთავრება ის სტიმუღია, რომელიც ქმნის განწყობას და ამაღლებს ათვისების ხარისხს, ინდიკატორიღ, რომღითაც ვაღწეღ მიზანს და გავღვიარ შეღღეზე.

ღიღა კათამბაღი

სსიბ ჯეღმღ კათამბღის სახეღობის ქობუღეთის მუნიციპაღიტეტის სოფელ ციხისძირის საჯარო სკოღის დაწყებითი კღასების წამყვანი მასწავღებღი

ბიოღობიის სწავღება ლეღსიის გარეღე

მეთოდი: ვეზიღება
აქტიური სწავღება გუღისხმობს მოსწავღეს, როგორც საგაკვეთიღო პროცესის წარმართვეღსა და თანამონაწიღს, მასწავღებღელთან ერთად. სწავღის შეღღეღის მისაღწეღად, პედაგოგი ირჩეღს და განსაზღვრავს ისეთ აქტივობებსა და მეთოდებს, რომელიც დაეხმარება საგაკვეთიღო პროცესის აქტიურად და შემოქმეღებითად წარმართვაში. ერთ-ერთი ასეთი მეთოდიღ ვეზიღება – აქტივობის ტიპი, რომელიც გუღისხმობს, მოსწავღეღების მიერ სახელმძღვანეღოს ტექსტის დამუშავების ან მათთვის ლექციის ჩატარების (ე.წ. „საკვეთიღის ახსნის“) ნაცვღად, თანმიმღვერუღი დავაღებების სერიის შექმნას, ამა თუ იმ საკითხზე ინფორმაციის მოსაძიებღად. მოსწავღეღ ამ ინფორმაციას მოიძიებს ინტერნეტში. ასე რომ, ვეზიღება ერთგვარი კვლევაზე ორიენტირებუღი აქტივობაღ, რომელშიც მოსწავღეღ ეღებს/იკვღეღს სწავღისთვის საჭირო მასაღას.

ვეზიღება ჰგავს ყვეღასათვის ნაცნობ დავაღებას – „მოიძიე ინფორმაციღ ..... შესახებ“, მაგრამ მნიშვნეღვნად განსხვავღება მისგან როგორც მიზნისა და ფორმატის, ისე მოსწავღის მიერ მიღწეუღი შეღღეღის თვალსაზრისით. უფრო რომ დავაკონკრეტოთ, ვეზიღების შეღღეღად მოპოვებუღი ინფორმაციღ მთლიანად აღებუღია ინტერნეტქსტიდან. აქტივობა ისეღა დანაწილებუღი, რომ ეხმარება მოსწავღეს დროის ეფექტურად გამოყენებაში, ინფორმაციის ძიება კი უფრო მეტად ფოკუსირებუღია მოძიებუღი ინფორმაციის გამოყენებაზე, ვიდრე უბრალოდ კოპირებაზე. ვეზიღება ხელს უწყობს მოსწავღეს, განვიითაროს ისეთი მაღალი სააზროვნო უღწარები, როგორებიცაა: ანალიზი, სინთეზი და შეფასება. ასევე ხელს უწყობს სხვადასხვღ გამჭოღ კომპეტენციების განვითარებას.

ვეზიღება ეფუძნება კონსტრუქტივისტულ მიღღომას, რომელიც აღირებუღი თანამღვეროვე საგანმანათღლებღო მიღღომაღ. მოსწავღეს ეღღეღა დავაღება, რომელიც საშუაღებას აძღევს,

განივითაროს შემოქმეღებითობისა და პრობღემის გადაჭრის უღწარები. პასუხები წინასწარ არ არის განსაზღვრუღი. ამიტომაც, საჭიროა მათი აღმოჩენა ან შექმნა. მოსწავღეღებმა უღდა გამოიყენონ შემოქმეღებითი და კრიტიკული აზროვნების უღწარები, რათღ მიღგნონ პრობღემის გადაჭრის გზას. მათ მოეთხოვება უფრო მეტი, ვიდრე უბრალოდ ინფორმაციის დამახსოვრება – ინფორმაციღ უღდა გაიზრონ, დაამუშაონ და შეაფასონ სანდო მტკიცებუღებებზე დაყრდნობით და მიუღწენ დასკვნებამღე. ყვეღაფერთან ერთად, ვეზიღება საშუაღებას გავაღღეღს, სისტემატურად ჩავერთოთ სასწავღო პროცესში ტექნოლოგიები.

ვეზიღების ფორმულა
ეს აქტივობა სხვადასხვღ სტრუქტურით შეიღლება აიგოს. ერთ-ერთი ყვეღაზე გავრცელებუღი ვარიანტის მიხეღვით: ვეზიღება ექვსი თანმიმღვერუღი კომპონენტისგან შეღღება:

1. შესავაღი – აღძრავს ინტერესს და ძიებისას მოსწავღეს აძღვეს მიმართუღებას ძიებაში

ამ ნაწიღში მასწავღებუღი მოკლედ აღწერს აქტივობის სცენარს: რთი ინყება და სრულღება ვეზიღება, კონკრეტულად რას გააკეთებენ მოსწავღეღები – ინდივიდუაღურად იმუშავებენ თუ ჯგუფურად, რღ როღი ენიჭება თითოეულს ჯგუფურად მუშაობის ვემთხვევაში; რღ არის ვეზიღების მთავარი კითხვა, რომღის გარემოც უღდა წარიღბოთ ძიება.

2. დავაღება – აღწერს აქტივობის საბოლოო პროდუქტს
ამ ნაწიღში მასწავღებუღი დეტაღურად აღწერს აქტივობის საბოლოო პროდუქტს ან შეღღეს, აღწერს მის ფორმატს, მოცუღლობას, შინაარსობრივ სპეციფიკას.

3. პროცესი – აღწერს სტრატეგიებს, რომელიც უღდა გამოიყენოს მოსწავღეღი დავაღების შესარულღებღად

ამ ნაწიღში მასწავღებუღი აღწერს მოსწავღეღების კონკრეტულ ქმეღებებს, როღებს, რომღებიც უღდა განიწიღონ მოსწავღეღებმა ჯგუფური (არაუმეტეს ოთხისა) დავაღების დროს;

აძღვეს მათ რჩეღებს, მაგაღითად იმის შესახებ, თუ რომელი გრაფიკული მარგანიზებუღი გამოიყენონ – დიავრამა, სქემა, ცნების რუკა თუ ცხრიღი, როგორ მოამზადონ ინტერვიუ, როგორ დაყონ მთღიანი ინფორმაციღ ქვეწანაწიღებად და ა.შ. ეს ნაწიღი ინერება თანმიმღვერუღად, შესასრულებუღი ქმეღებების ჩამონათვღლის სახით.

4. რესურსები – სთავაზობს მოსწავღეღებს ვებგვერდებს დავაღების შესასრულღებღად

ამ ნაწიღში მასწავღებუღი, ინფორმაციის მოსაძიებღად, მიუთითებს კონკრეტულ ბმუღებს, რომღებიც თავად მოძებნა თემისთან დაკავშირებუღი სიტყვის მეშვეობით და შეარჩიღ მოსწავღეღების ასაკისა და შესაძღლებღობების მიხეღვით, ასევე, მათი მოტივირების აუციღლებღობის გათვღლისწინებითაც.

5. შეფასება – ზომავს შესრულებუღი აქტივობის /სამუშაოს შეღღეღებს

ამ ნაწიღში მასწავღებუღი ქმნის და განათავსებს რუბრიკას, რომღითაც შეაფასებს მოსწავღის წვღიღს აქტივობის შესრულებაში.

დასკვნა – აჯამებს აქტივობას და უბიღებებს მოსწავღეს, საგაკეთოს რეფლექსიღ მუშაობის პროცესზე და მის შეღღეზე. მასწავღებულს შეუძღია, აღვიროთოს ზემოთ ჩამოთვღიღი მასაღები შესაბამის სივრცეში (მაგ., ბლოგზე), გაუფზავოს ისინი მოსწავღეს ელექტრონულად ან გადასცეს ნაბეჭდი სახით.

ნაწა შუბიღი

სსიბ ნინოწმინდის მუნიციპაღიტეტის სოფელ გორეღოვის №3 საჯარო სკოღის ბიოღოგის მასწავღებღი

გამოყენებუღი ლიტერატურა:
• ეროვნული სასწავღო გეგმა 2011-2016 (მოქმედი რედაქციღ);
• მასწავღებღის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსღვის სქემის გზამკვღეღი, მეორე ნაწიღი;
• ინტერნეტგაზეთი – maswavlebeli.ge.

როგორ დამეხმარღ „მართვის მოწმობღ“ მოსწავღეთღ ქსევის მართვაში

ზოგადსაგანმანათღლებღო სკოღის დაწყებით საფეზურზე, მოსწავღეღებს უჭირთ ახაღ გარემოსთან ადაპტაციღ. გარდა იმ უღწარ-ჩეღვეღებისა, რაღც მათ ახაღ გარემოსთან მორგებაში დაეხმარება, ესაჭიროებათ ქვევის მართვა. მასწავღებულს დიდი ძაღისხმევე საჭირღება იმისთვის, რომ ყვეღა პრობღემის მოგვარება მოსწავღისგან შეუმწინეღვღად, შეფარვით მოახერხოს.

თანამღვეროვე მოსწავღეღ თავისიუფაღი, დამოუკიდებელი, გამბეღავი და მოაზროვნეღ, თუმიც, გარკვეულწიღად, ჯიუტი და თავნებაა. გამომღინარე აქედან, დაწყებითი კღასების მასწავღებულს მეტად მნიშვნეღვან საქმესთან შეჭიღება გვიწევს – გარდა იმისა, რომ იყო საღვის კარგი სპეციღლისტი, უღდა შეგეძღოს კღასის ეფექტური მართვა.

ყვეღაგოერ პრაქტიკაში არ არსებობს მზღ რეცეპტი, რომელიც ყვეღღ კონკრეტულ სიტუაციღში დაგვეხმარება. მიღდა გავიზიაროთ, ჩემი პედაგოგიური გამოცდიღებიდან ის მეთოდი, რომელიც მოსწავღეთღ ქვევის რეგულირებაში დამეხმარა.

4 წღის განმავღობაში ვხეღმძღვანეღობ და ვასწავღი ერთი და იმევე კღასს (I-IV). მიუხეღვად პედაგოგიური საქმიანობის 30-წღიანი გამოცდიღებისა, პროფესიული სიახღების მუღმივად დანერგვისა და კარიერული წინსღვისა, ყოვეღ ახაღ „ნაკადს“ განსხვავებუღი მეთოდის, მიღღომისა თუ სტრატეგიის შემუშავება საჭირღება. გასულ სასწავღო წელს პირვეღი კღასის დამრიგებელი და მასწავღებუღი ვიყავი. როგორც ყოვეღთვის, დავინყე კვღევე, დაკვირვება, რათღ აღვიღად გავმკლავებოდი წამოჭრიღ პრობღემებს, მაგრამ ნაცადმა ხერხებმა ვერ მომიცღ სასურვეღი შეღღეღი მოსწავღეთღ ქვევის მხრივ, ეს იგრღნობღდა საკვეთიღებზე და არასაგაკვეთიღო დროსაც.

გადავწყვიტე, რაღც ახაღი მომეფიქრებინა. დავინყე პროექტზე მუშაობა. მოსწავღეღებს აუფხენი, რომ სასწავღო პროექტი, ეს არის აქტივობა, რომღის მთავარი შემსრულებღები თავად არიან. მათი მოტივაციის ასამაღლებღად კი დავპირდი, რომ ჩვენს ნაშრომს მშობღებისა და თანატოღების წინაშე წარვადგენდი. პროექტს დავარკვიე „მართვის მოწმობღ“, ეს იმიტომ, რომ კღასის მოსწავღეთღ უმრავლესობღ ვაჟები არიან (12 ვაჟი და 4 გოგონა), დაკვირვებისა კი გამოიკვეთა, რომ მათ ძაღიან მოსწონენ მანქანები, თამაშობდნენ პოღიციეღობანას. საქმეში გოგონებიც დიდი ინტერესით ჩაერთნენ. მოსწავღეღები დავყავი ჯგუფებად, დაეუნაწიღე დავაღებები (მივეცი არჩევის საშუაღება) – ერთ ჯგუფს უღდა შეეღღინა სკოღის დერეფანში მოძრაობის ნესები, მეორეს – სკოღის ეზოში და მის გარეთ, მესამეს – საკლასო ოთახში, მეოთხეს კი – სკოღის სასაღღლოში. პერიოდულად ვაკვირღებოდი მათ მუშაობას და სწორ მიმართუღებას ვაძღვედი. ჯგუფებმა პლაკატები დააშაღდეს, გამოაკრეს შესაბამის აღღიღას და ცდიღობდნენ მათ შესრულებას; საბოლოოდ, მათთვის „მართვის მოწმობები“ დავამზადე, რომღის უკანა მხარეს მათ მიერვე შემუშავებუღი ნესები მოვათავსე, დიდ ფორმატზე ჩამოვწერე მოსწავღეთღ სახეღები და ნესების ნომრები, სულ – 5 ნესი. გაუუკუთე ლამინირება და ნამღვიღ მართვის მოწმობას დავამსგავსე. გადავწყვიტე, თუ მოსწავღეღ ერთ ნესს დაარღვევღა, ერთი მინუტი ჩაინერებღ იმ ნესის სვეტში; თითოეული ნესი 20 ქუღით შევავასეთ, შესაბამისად, სულ – 100 ქუღა. დავანესეთ „ჯარიმები“ – თუ რომელიმე მოსწავღეს ერთ სვეტში მაქსიმაღური დარღვევღ ექნებოღ (20 მინუსი), მას გაფრთხიღება მიეცემოღდა და 2 მოთხრობას წაკითხავღ. ხოლო ვისაც ყვეღღ სვეტში მაქსი-

მალური დარღვევღ ექნებოღ, მას ე.წ. „მართვის მოწმობა“ ჩამოერთმეოღ, ყოვეღღეღ დარჩებოღღა საკლასო ოთახში და მასწავღებულს შემღდეღ დღისთვის საკლასო გარემოს მოწესრიგებაში დაეხმარებოღ, არ წავღოღღა საპრღტის საკვეთიღზე და ა.შ. ეს ნესები მათივე შემუშავებუღი და მოწონებუღია.

შევიმუშავეთ ე.წ. „ჯარიმების ქვითარი“, რომელშიც ინერება მოსწავღის გვარი, სახეღი, დრო, ჯარიმის ტიპი, გადახღის ვაღა, რაღც იმას ნიშნავს, რომ მას მიეცემა ვაღა დარღვევის გამოსასწორებღად. თუ იმ ვაღაში მსგავს დარღვევღს ადღიღი არ ექნება, მისი „მინუსი“ აწულირღება.

რაც შეეხება საკვეთიღებზე დავიანებას, რამდენ წუთსაც დაავიანებს მოსწავღეღ, სამჯერ მეტი დროით დარჩება საკვეთიღების შემღდეღ. ამ დროში კი, შესაძღლოა, გაასწროს სკოღის ტრანსპორტმა და სახღში ფეზით წასვღღა მოუხღდეს. მოსწავღეღები ცდიღობენ, თავიდან აირღღონ ეს უსიამოვნება.

პარაღღელურად, ყვეღღ შესრულებულ ნესზე ვაკრეღებთ „ღიმიღებს, ვარსკვღავებს“ და დიდ ფორმატზე მოთავსებულ მათ ფოტოზე ვაკრავ. ბავღვები ითვღიან და ერთმანეთს ეჯიბრებღბა, ვის რამდენი პოზიტიური ნაბიჯი აქვს გადაღღმტერი.

ახაღმა ხერხმა გაამართღა. ბავღვები იმღენად დაინტერესდნენ და ჩაერთნენ ამ აქტივობაში, რომ აღარ რჩებოღათ დრო ცელქობისთვის; სასწავღო წღის ბოღოს, არც ერთ მოსწავღეს არ აღმოაწინადა 5-6 მინუსზე მეტი. ამასობაში კი, მაღულად, შემოეწნავღათ ქვევის მართვა.

ბოღოს, მიღდა წარმატებები გისურვოთ მეტად ფაქიზ და საპასუხისმგებღო საქმეში, რომელიც ავირჩიეთ. ჩვენს შემოქმეღებითობაზე მოზარღის მომავაღიღა დამოკიდებუღი, ამიტომ ნუ დაიშურებთ ძაღას, ენერგიას, გამოცდიღებას და თქვენვე გაგახარებთ თქვენივე შრომის ნაყოფი.

მანანა ტაბატაღი

სსიბ წაწხერის მუნიციპაღიტეტის სოფელ კორბოღლის №2 საჯარო სკოღის დაწყებითი კღასების წამყვანი პედაგოგი

მოდულიანი განტოლებებისა და უტოლობების ამოხსნა მოდულის თვისებების გამოყენებით

მოდულიანი განტოლებები და უტოლობები ერთ-ერთი რთული და საინტერესო თემაა მათემატიკაში. სტანდარტული გზით მათი ამოხსნა ითვალისწინებს მოდულის გახსნას, რაც, რამდენიმე მოდულის შემთხვევაში, საკმაოდ რთული და შრომატევადი საქმეა. ამ სტატიაში განხილულია მეთოდი, რომლის გამოყენება ზოგიერთ შემთხვევაში საკმაოდ ეფექტურია და მნიშვნელოვნად ამარტივებს, ერთი შეხედვით, რთული მოდულიანი განტოლებებისა და უტოლობების ამოხსნას. ეს მეთოდი მოდულის რამდენიმე თვისებას ეფუძნება.

ეს თვისებები შეგვიძლია ჩამოვყავილით თეორემების სახით, რომელთა დამტკიცებაც სიძნელეს არ წარმოადგენს.

თეორემა 1. $|a| + |b| = |a| + |b|$ ტოლობა ტოლფასია უტოლობის $ab \geq 0$.

დამტკიცება: ტოლების ორივე მხარე ავიყვანოთ კვადრატში, მივიღებთ:

$$|a + b|^2 = |a|^2 + 2|ab| + |b|^2,$$

$$a^2 + 2ab + b^2 = a^2 + 2|ab| + b^2, \text{ საიდანაც } |ab| = ab, \text{ რაც ნიშნავს, რომ } ab \geq 0.$$

თეორემა 2. $|a - b| = |a| + |b|$ ტოლობა ტოლფასია $ab \leq 0$ უტოლობის.

დამტკიცება: მართლაც, საკმარისია (1) ტოლობაში b -ს ნაცვლად ჩავსვათ $-b$, თეორემა 1-ის თანახმად, მივიღებთ $a(-b) \geq 0$ ანუ $ab \leq 0$.

დანარჩენი თეორემებიც ანალოგიურად დამტკიცდება.

თეორემა 3. $|a| + |b| = a + b$ ტოლობა სრულდება, როცა $a \geq 0, b \geq 0$.

თეორემა 4. $|a| - |b| = |a - b|$ ტოლობა ტოლფასია $b(a - b) \geq 0$ უტოლობის.

თეორემა 5. $|a| - |b| = |a + b|$ ტოლობა ტოლფასია $b(a + b) \geq 0$ უტოლობის.

თეორემა 6. $|a + b| < |a| + |b|$ უტოლობა სრულდება, თუ $ab < 0$.

თეორემა 7. $|a - b| < |a| + |b|$ უტოლობა ტოლფასია უტოლობის $ab > 0$.

აღნიშნული თვისებების გამოყენებით, მოდულიანი განტოლებები დაიყვანება უტოლობებამდე, რომელთა ამოხსნაც გაცილებით მარტივია.

განვიხილოთ რამდენიმე განტოლება და უტოლობა ამ მეთოდის გამოყენებით:

მაგალითი 1. ამოხსენით განტოლება:

$$\frac{x^2}{|x-1|} = |x| + \frac{x}{|x-1|}$$

ამოხსნა: გარდავქმნათ ტოლობის მარცხენა მხარე შემდეგნაირად:

$$\frac{x^2}{|x-1|} = \frac{x^2}{|x-1|} = \frac{x^2 - x + x}{|x-1|} = |x + \frac{x}{x-1}|,$$

მაშინ მოცემული განტოლება მიიღებს შემდეგ სახეს:

$$|x + \frac{x}{x-1}| = |x| + \frac{x}{|x-1|}$$

თეორემა პირველის თანახმად, მიღებული განტოლება ტოლფასია უტოლობის

$$\frac{x^2}{x+1} \geq 0, \text{ რომლის ამონახსნია } \{0\} \cup (1; +\infty).$$

მაგალითი 2. ამოხსენით განტოლება: $|x^3 - x| + |x^2 - x - 6| = |x^3 - x^2 + 6|$

რადგან, $|x^3 - x| + |x^2 - x - 6| = |(x^3 - x) - (x^2 - x - 6)|$ ამიტომ თეორემა 2-ის თანახმად, მოცემული განტოლება ტოლფასია უტოლობის $(x^3 - x)(x^2 - x - 6) \leq 0$ ამ უტოლობის ინტერვალთა მეთოდით ამოხსნის შედეგად მარტივად ვღებულობთ პასუხს:

$$x \in [-\infty; -2] \cup [-1; 0] \cup [1; 3]$$

მაგალითი 3. ამოხსენით განტოლება

$$|\cos x + 0,5\sqrt{3}| + |x^2 - x - 0,5\sqrt{3}| = x^2 - x + \cos x.$$

ამოხსნა: თეორემა 3-ის თანახმად, მოცემული უტოლობა ტოლფასია უტოლობათა სისტემის:

$$\begin{cases} \cos x \geq -\frac{\sqrt{3}}{2} \\ x^2 - x - \frac{\sqrt{3}}{2} \geq 0 \end{cases}$$

პირველი უტოლობის ამონახსნია

$$-\frac{5\pi}{6} + 2\pi n \leq x \leq \frac{5\pi}{6} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z},$$

$$\text{ხოლო მეორე უტოლობის ამონახსნია } x \leq \frac{1-\sqrt{1+2\sqrt{3}}}{2}, x \geq \frac{1+\sqrt{1+2\sqrt{3}}}{2}.$$

აქედან ადვილად მივიღებთ პასუხს:

$$\left[-\frac{5\pi}{6}; \frac{1-\sqrt{1+2\sqrt{3}}}{2}\right] \cup \left[\frac{1+\sqrt{1+2\sqrt{3}}}{2}; \frac{5\pi}{6}\right] \cup \left[-\frac{5\pi}{6} + 2\pi n; \frac{5\pi}{6} + 2\pi n\right],$$

$n \in \mathbb{Z}, n \neq 0$

მაგალითი 4. ამოხსენით განტოლება $|2^x - \log_2 x| - |2^x - 3| = |3 - \log_2 x|$

ამოხსნა: რადგანაც $|2^x - \log_2 x| - |2^x - \log_2 x - (2^x - 3)|$, ამიტომ მოცემული განტოლება, თეორემა 4-ის თანახმად, ტოლფასია შემდეგი უტოლობის $(2^x - 3)(3 - \log_2 x) \geq 0$. ამ უტოლობის ამოხსნით იღებთ, რომ $\log_2 x \leq x \leq 8$.

მაგალითი 5. ამოხსენით განტოლება $|\sqrt{x} - \sin x| - |\sin x| = |x|$.

ამოხსნა. მოცემული განტოლება ჩვენერთი შემდეგი სახით:

$$|\sqrt{x} - \sin x| - |\sin x| = |x - \sin x + \sin x|.$$

თეორემა 5-ის გათვალისწინებით, მოცემული განტოლება მიიყვანება $\sqrt{x} \sin x \leq 0$ უტოლობის ამოხსნამდე, რომელიც ტოლფასია შემდეგი სისტემის:

$$\begin{cases} \sin x \leq 0 \\ x \geq 0 \end{cases}$$

აქედან, $x \in [\pi + 2\pi n; 2\pi + 2\pi n] \cup \{0\}$, სადაც $n \in \mathbb{N}$.

მაგალითი 6. ამოხსენით უტოლობა

$$\left|\frac{1}{x} - 1\right| + |x^2 - 4| > \left|3 + \frac{1}{x} - x^2\right|.$$

ამოხსნა. გადავწეროთ მოცემული უტოლობა შემდეგი სახით:

$$\left|3 + \frac{1}{x} - x^2\right| < \left|\frac{1}{x} - 1\right| + |x^2 - 4|.$$

თეორემა 6-ის თანახმად, ეს უტოლობა ტოლფასია შემდეგი უტოლობის:

$$\left(\frac{1}{x} - 1\right)(x^2 - 4) > 0.$$

პასუხი: $(-2; 0) \cup (1; 2)$.

მაგალითი 6. ამოხსენით უტოლობა $|\log_2 x - \log_3 x| < |\log_2 x - a| + |\log_3 x - a|$ ($a < 0$).

რადგანაც $|(\log_2 x - a) + (a - \log_3 x)| < |\log_2 x - a| + |\log_3 x - a|$,

ამიტომ მოცემული უტოლობა ტოლფასია უტოლობის $(\log_2 x - a)(\log_3 x - a) < 0$ (თეორემა 6).

თუ გავითვალისწინებთ, რომ უტოლობის მარცხენა მხარეს არსებული გამოსახულების ნულურებია $x = 2^a$ და $x = 3^a$, ამასთან $3^a < 2^a$ ($a < 0$), ინტერვალთა მეთოდის გამოყენებით მივიღებთ უტოლობის ამონახსნს $x \in (0; 3^a) \cup (< 2^a; +\infty)$ რომელშიც $a < 0$.

მაგალითი 7. ამოხსენით უტოლობა

$$\left|\frac{1}{x} - 1\right| + |x^2 - 4| > \left|3 + \frac{1}{x} - x^2\right|.$$

გავითვალისწინოთ, რომ $3 + \frac{1}{x} - x^2 = \frac{1}{x} - 1 - (x^2 - 4)$

და მოცემული უტოლობა ჩვენერთი შემდეგი სახით:

$$\left|\frac{1}{x} - 1 - (x^2 - 4)\right| < \left|\frac{1}{x} - 1\right| + |x^2 - 4|.$$

მოცემული უტოლობა თეორემა 7-ის თანახმად ტოლფასია შემდეგი უტოლობის:

$$\left(\frac{1}{x} - 1\right)(x^2 - 4) > 0.$$

პასუხი: $(-2; 0) \cup (1; 2)$

ელიზა ფულაძე

ვლადიმერ კომაროვის თბილისის ფიზიკა-მათემატიკის 199-ე საჯარო სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი

გამოყენებული ლიტერატურა:

- 1. Северюков П.Ф., Смоляков А.Н. Уравнения и неравенства с модулями и методика их решения: учебно-методическое пособие;
- 2. Сборник задач по математике для поступающих в вузы./Под ред. М. И. Сканави. - М.: Мир и образование, 2013. - 608с./;
- 3. Сутрун. В.П., Математика для старшеклассников: Методы решения и доказательства неравенств.

ინფორმაცია

სსიპ საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების სააგენტოს დირექტორმა, ზვიად როსტომაშვილმა, კომპანია კარფურის გენერალურ მენეჯერ კრისტოფ ორსესთან და კარფურ ისტ ფონდის გენერალურ მენეჯერ ჯოზეფ კოჩანდრესთან ერთად, თბილისის №203 საჯარო სკოლა-პანსიონის აღსაზრდელებს ალდგომის ბრწყინვალე დღესასწაული მიულოცა და საჩუქრები გადასცა. სტუმრებს საშუალება ჰქონდათ, დაეთვალიერებინათ მოსწავლეების მიერ წარმოდგენილი ნამუშევრები, ენახათ მინი-სპექტაკლი მათი მონაწილეობით და მუსიკალური ნომრები. ამასთანავე, კომპანია კარფურსა და ქალაქ თბილისის №203 საჯარო სკოლას შორის, გაფორმდა ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი.

თბილისის №203 საჯარო სკოლა-პანსიონი, სადაც ამჟამად 143 მოსწავლე სწავლობს, სმენის არმქონე და სმენადაქვეითებულ ბავშვებს ემსახურება.

მარტივი პასუხები რთულ კითხვებზე

რა ხდება ჩემ ირგვლივ? როგორ იქცევიან სხვები? რა მომწონს მე? რა განმასხვავებს სხვებისგან? რას წარმოვადგენ ამ საზოგადოებაში? – ასეთი შეკითხვები აქვთ ადამიანებს მოზარდობის ასაკში. პასუხები დიდწილად განსაზღვრავს პიროვნების ფორმირებას, უყალიბებს მას საზოგადოებაში არსებული რეალობის, პრობლემების აღქმა-შეფასებისა თუ სიკეთის მიმდებლობის უნარს. აღქმა კი ყოველთვის ერთნაირი არ არის, სამწუხაროდ, ხშირად დამახინჯებულია. ამიტომაც მოზარდებს სკოლისა და მშობლების დახმარება სჭირდებათ, ჩვენ კი – მათზე პასუხისმგებლობის განცდის ამაღლება.

სოციალურ-კულტურული გარემო მოზარდის კოგნიტიური განვითარების უმნიშვნელოვანეს პირობად მიიჩნია ცნობილმა ფსიქოლოგმა, ლევ ვიგოტსკიმ (1896-1934). მისი აზრით, სწორედ ამ ასაკში იძენს მოზარდი თვითრეგულირების უნარს, ხოლო სოციალური კომუნიკაცია განსაზღვრავს ბავშვის განვითარებას. მნიშვნელოვანი ცნება ვიგოტსკის თეორიაში არის MKO (More Knowledgeable Other) – მეტად მცოდნე სხვა, ე.ი. ჩვენ, მასწავლებლები და მშობლები.

ცნობილი შვეიცარიელი ფსიქოლოგის, ჟან პიაჟეს (1896-1980) აზრით, ბავშვი თვითმოტივირებული არსებაა, რომელიც თავად იკვლევს გზას და ასე შეიმეცნებს სამყაროს, თვითონ მართავს საკუთარი შემეცნების განვითარების პროცესს, ბუნებრივად ეფუძნება გარემოს და შემეცნებითი სტრუქტურების – სქემების საშუალებით გადაამუშავებს მიღებულ ინფორმაციას.

ორივე ფსიქოლოგის აზრით, გარემო მნიშვნელოვანი ფაქტორია ადამიანის ჩამოყალიბების პროცესში. პიაჟესთვის განმსაზღვრელი თავად სუბიექტია, ხოლო ვიგოტსკისთვის – გარემო, მაგრამ პიაჟეს სუბიექტს კონკრეტულ გარემოში უწევს საკუთარი შემეცნებითი უნარების განვითარება. ასე რომ, სასკოლო ასაკში მოზარდის განვითარებაზე გარემოს (პირდაპირ თუ ირიბად) მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს, რაც იმას ნიშნავს, რომ სივრცე, სადაც ბავშვი იზრდება, მისთვის კომფორტული უნდა იყოს, ჩვეთვის – რაციონალური.

სკოლაში, სადაც მე ვასწავლი, ადმინისტრაცია, მასწავლებლები და მშობლები დიდი ნაწილი ორიენტირებულია, რომ სასკოლო ცხოვრება მოსწავლეთათვის გახდეს უფრო საინტერესო, კეთილგანწყობილმა გარემომ მოიზიდოს მოსწავლე სკოლაში ცოდნის მიღებისა და მისი პრაქტიკულად გამოყენების უნარების შესაძენად. ამ კუთხით, ვახორციელებთ როგორც სასწავლო, ასევე აღმზრდელი მისიონის ღონისძიებებს, კერძოდ,

სასწავლო დარგში:

მთელი სასწავლო წლის განმავლობაში, კათედრის ფარგლებში, ხორციელდება კათედრათაშორისი და საერთო სასკოლო მონიტორინგი სწავლა-სწავლების ეფექტურობის ამაღლების კუთხით; ვგეგმავთ და ვაანალიზებთ ყოველწლიურ გამოცდებს საფეხურების პრიორიტეტების გათვალისწინებით; ვთანამშრომლობთ მშობლებთან ამა თუ იმ საგანში მოსწავლის მხარდასაჭერი აქტივობების დაგეგმვის კუთხით; მასწავლებლები მუდმივად ზრუნავენ პროფესიულ განვითარებასა და სრულყოფაზე.

სააღმზრდელი დარგში:

განვხორციელებთ სასკოლო პროექტები ძალადობის მინიმიზაციისათვის; საქველმოქმედო აქტივობები, რომელთა მიზანი მოსწავლეთა მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის განვითარებაა; მშობელთა ჩართულობისა და თემის გააქტიურების ხელშეწყობი ღონისძიებები; გაცდენა-დაგვიანების პრევენციისა და მინიმუმამდე დაყვანის აქტივობები, ვცდილობთ, შევქმნათ სკოლაში მშვიდი და თანამშრომლობითი გარემო.

თუმცა, თვალნათლივ ჩანს, რომ სასურველი მდგომარეობა ჯერ კიდევ შორსაა: კვლავ გვყავს დაბალი აკადემიური მოსწრების მოსწავლეები, მნიშვნელოვნად იკლო აგრესიის შემთხვევებმა, მაგრამ მაინც შეინიშნება, განსაკუთრებით საბაზო და საშუალო საფეხურზე; მოსწავლეებს ურთიერთობისათვის ურჩევნიათ სკოლის გარე სივრცე; მოსწავლეების მხრიდან, ასევე, აღინიშნება სკოლის მიმართ გულგრილი დამოკიდებულების მაკვლითება. ყველა ჩამოთვლილ საკითხზე სკოლა დაუყოვნებლივ რეაგირებს. არ გვაქვს მოლოდინი, რომ ზედმიწევნით უნაკლო გარემოს შევქმნით, თუმცა იმ ხარისხის რეაგირებას, რასაც

სკოლა ახორციელებს, უკეთესი შედეგი უნდა მოჰყოლოდა.

დავგვემთხროთ კომპლექსური კვლევა, რომელიც გავცემდა პასუხებს კითხვებზე: რა ინვესტაცია სასკოლო ცხოვრების ერთ-ერთ სტაგნაციას მოსწავლეთა გადასახედიდან? რას შეცვლიდნენ XXI საუკუნის ახალგაზრდები სასკოლო სისტემაში იმისთვის, რომ სკოლა მეტად სასურველი და მიმზიდველი ადგილი გახდეს სწავლისთვის, ურთიერთობისა და ფსიქოემოციური მდგომარეობის განვითარებისთვის?

სასკოლო სუბიექტების კომპლექსურმა გამოკითხვებმა ასეთი შედეგი მოგვცა:

- მოსწავლეებს ყველაზე მეტად აწუხებთ სასკოლო და საკლასო გარემო, რომელსაც არ მიიჩნევენ კომფორტულად;
- არ მიიჩნევენ სახალისოდ სასწავლო პროცესს;
- ვერ ხედავენ საკუთარ როლს და ფუნქციას სასკოლო ცხოვრების შეცვლის საქმეში;
- მასწავლებლებსა და ადმინისტრაციას მიიჩნევენ სასკოლო ცხოვრების გაუმჯობესებაზე პასუხისმგებელ პირებად;
- მშობელი და მოსწავლე ამ პრობლემის მოგვარებაში მიაჩნიათ ნაკლებ მნიშვნელოვან როლებად.

მოსწავლეებთან კვლევითი ინტერაქციით დადგინდა:

- დაბალია პასუხისმგებლობის გრძნობა;
- დაბალია, სასკოლო ცხოვრებაში თანამონაწილეობის შემთხვევაში, სასიკეთო ცვლილებების მოლოდინები;
- საფეხურის მოსწავლეებს შორის ურთიერთობის ხარისხი სასურველზე დაბალია;
- მოსწავლეებს სკოლა მიაჩნიათ მხოლოდ კონკრეტული საგნების შესწავლისა და მასწავლებლებთან აკადემიური ურთიერთობების ადგილად;
- ადმინისტრაციას აკისრებენ პრაქტიკულად ყველა ტიპის პასუხისმგებლობას და არ მიიჩნევენ მშობელთა ჩართულობას აუცილებლად.

მშობლების შეხედულება ასეთია:

- მიიჩნევენ, რომ მათი ჩართულობა სასკოლო ცხოვრებაში სასიკეთო იქნებოდა, მაგრამ ამის განხორციელების საშუალება არ აქვთ (არ აქვთ დრო, მუშაობენ დილიდან საღამომდე);
- მიიჩნევენ, რომ მათი შვილების წარმატება, ძირითადად, განისაზღვრება აკადემიური მოსწრებით;
- სკოლა და მისი საჭიროება არის სახელმწიფო სტრუქტურების საზრუნავი, ხოლო მშობელს ნაკლები რესურსი აქვს რაიმეს შესაცვლელად;
- მიესალმებიან სკოლის მიერ დანერგილ ყველა სიახლეს – განხორციელებულ პროექტებს, თუმცა, განსაკუთრებით საბაზო და საშუალო საფეხურის მოსწავლეთა მშობლები, მათივე მონაწილეობენ, არც დრო აქვთ და ვერც აუცილებლობას ხედავენ;
- აქტიურად მონაწილეობენ სასკოლო ცხოვრებაში კონკრეტული მშობლები, დანყებითი საფეხურიდან საბაზო საფეხურის ჩათვლით, იშვიათად – საშუალო საფეხურზე.

პედაგოგების მოსაზრებები ასეთია:

- მიაჩნიათ, რომ მათი საქმიანობა ძალიან შრომატევადია, მოტივაცია – დაბალი;
- დაბალი მოტივაცია ხელს უშლის სასკოლო ცხოვრებაში სიახლეების განხორციელებასა და იდეების გენერირებას;
- მშობლებისა და მოსწავლეების ერთიანობის გარეშე შეუძლებელია სასკოლო ცხოვრების – გარემოს, სწავლის ხარისხისა და პოზიტიური დამოკიდებულების დანერგვა/გაუმჯობესება.

მიღებულმა შედეგებმა გვაჩვენა, სად ვიჭირს, რა უნდა გავაუმჯობესოთ. ასევე აშკარაა, რომ პრობლემების მოგვარებას კომპლექსური და სისტემური ცვლილებები სჭირდება სახელმწიფოს, სკოლისა და ოჯახის როლის გათვალისწინებით. მაგრამ ვინაიდან ყველამ თავისი საქმე უნდა აკეთოს, მივიჩნიეთ, რომ დაგვეგეგმა აქტივობები, რომელთა მიზანი იყო:

1. სწავლებისა და აღზრდის საკითხებზე თანაბარი ზრუნვის ხელშეწყობა;
2. მოსწავლეთათვის სკოლისა და სასწავლო პროცესის მიმართ პოზიტიური განწყობის შექმნა არასტანდარტულ სასკოლო გარემოში;

3. ტრადიციული საგანმანათლებლო გარემოს შეცვლა მოსწავლის მოტივაციის ამაღლებისათვის;

4. მოსწავლეთა თვითდაამკვიდრების არაძალადობრივი საშუალებების ხელშეწყობა.

ამ კონკრეტული მიზნების მისაღწევად კი საჭიროდ ჩავთვალეთ:

- საკლასო და სასკოლო გარემოს შეცვლა, სასკოლო სივრცის, როგორც მყუდრო და კომფორტული გარემოს, ჩამოყალიბების ხელშეწყობი ღონისძიებები;
- გაკვეთილზე მუშაობის ორგანიზების ფორმების გამრავალფეროვნება – კოლაბორაციული, თანამშრომლობითი გარემოს უზრუნველყოფა;
- მოსწავლეთა მიერ სასკოლო ცხოვრების გაუმჯობესების შესახებ გამოთქმული შენიშვნებისა და წინადადებების დამუშავება პროპორციული და ეფექტური უკუკავშირისათვის;
- სხვადასხვა საფეხურის მოსწავლეებს შორის მჭიდრო, კეთილგანწყობილი და თანამშრომლობითი ურთიერთობის ხელშეწყობი ღონისძიებები;
- პროფესიული ზონების მოწყობა მოსწავლეთა დაინტერესების მიზნით;
- თემის/მშობლების სასკოლო ცხოვრებაში ჩართულობის ამაღლებისათვის, მათი გაკვეთილებზე მონაწილეობა, პროფესიული გამოცდილების გაზიარება მოსწავლეებისათვის და სხვ.;
- მასწავლებლების წამახალისებელი რეგულაციების დანერგვა სკოლაში – კონკურსები წლის საუკეთესო მასწავლებლის, საუკეთესო დამრიგებლის, ყველაზე კრეატიული მასწავლებლის გამოსაყენად.

ყველაზე მნიშვნელოვანი, რაც კვლევისა და ვითარების შესწავლის ეტაპზე გამოვლინდა, არის ის, რომ მოსწავლეებს აქვთ მზაობა, შეცვალონ სასკოლო ცხოვრება უკეთესობისკენ, მხოლოდ ასეთ ცვლილებებს დამოუკიდებლად ვერ განახორციელებენ, მათ უფრო მეტი მონაწილეობა და ინიციატივა სჭირდებათ ჩვენი მხრიდან. მოზარდი, რომელიც ჩვენი პასუხისმგებლობის სივრცეში ატარებს ყოველდღიურად რამდენიმე საათს, ჩვენს მოტივაციას ვერ გაზომავს, მას ახლა და აქ, სკოლაში, სჭირდება ჩვენი ყურადღება, სიახლეებისადმი ინტერესი, თბილი და საინტერესო გარემო. იმისათვის, რომ საჯარო სკოლაში ცხოვრება უფრო მიმზიდველი გახადოს, დაინწყით დიაგნოსტიკით, გეძებთ მიზეზები, რომლებიც ხელს უშლის მოსწავლეს, აღიქვას სკოლა პირად სივრცედ, დავადგინოთ მისი დისკომფორტის გამომწვევი ფაქტორები, წავახალისოთ ბავშვის ნებისმიერი სასიკეთო ინიციატივა, რაც აუცილებლად შეცვლის გარემოს თქვენს სკოლაშიც.

თამარ ქუთათილაძე

სსიპ ქალაქ თბილისის №128 საჯარო სკოლის მასწავლებელი

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. <http://intermedia.ge/%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%90%E1%83%A2%E1%83%98%E1%83%90/86197-w:channel თინათინ მამულაშვილი. ლევ ვიგოტსკის სოციო-კულტურული თეორია;>
2. ნათია ჯანაშია, ნათელა იმედაძე, სოფიო გორგოძე – „განვითარებისა და სწავლის თეორიები“.

ინფორმაცია

სვლილება მოსწავლეთა მოტივაციის წესში

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაში მოსწავლეთა მოტივაციის წესში განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის ბრძანებით ცვლილებები შევიდა, რომლის მიხედვით, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულება უფლებამოსილია, მოტივაციის მსურველის ჩარიცხვის შემდეგ, გასაუბრების ან გამოცდის საფუძველზე, დაადგინოს მოსწავლის ცოდნისა და უნარების ცალკეული კლასის/კლასების ეროვნული სასწავლო გეგმით დადგენილი მიღწევის დონესთან თავსებადობა, ცალკეულ საგანში/საგნებში მოსწავლესთან ინდივიდუალური მუშაობის საჭიროების განსაზღვრის მიზნით.

ამის გარდა, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულება, რომელიც ახორციელებს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული რომელიმე საგნის/საგნების გაძლიერებულ სწავლებას, უფლებამოსილია მოტივაციის მსურველი მოსწავლის მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის წერილობითი

მიმართვის საფუძველზე, ელექტრონულად მოსწავლის მოტივაციის განხორციელებამდე, გაძლიერებული სწავლების საგანში/საგნებში ჩაატაროს გამოცდა მიმღები ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების ცალკეული კლასის/კლასების სასკოლო სასწავლო გეგმით დადგენილი მიღწევის დონესთან მოსწავლის ცოდნისა და უნარების თავსებადობის დადგენის მიზნით. – ვკითხულობთ კანონში.

სიახლეა ისიც, რომ სკოლა უფლებამოსილია, მიღებული შედეგების საფუძველზე, უარი უთხრას მოსწავლეს დაწესებულებაში ჩარიცხვაზე, ან დაიწყოს ელექტრონულად მოსწავლის მოტივაციის განხორციელების პროცედურა და ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებათა მართვის საინფორმაციო სისტემაში შეავსოს მოტივაციის მოთხოვნის ელექტრონული ფორმა და, მოთხოვნის დადასტურების შემდეგ, მოსწავლე ჩარიცხოს იმ კლასში, რომლის წინმსწრები კლასის საგანმანათლებლო პროგრამაც აქვს დაძლეული.

მიმღები ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულება, კანონში განხორციელებული ცვლილების მიხედვით, არ არის უფლებამოსილი, მოსწავლე იმ კლასში ჩარიცხოს, რომელიც უკვე დაძლეული აქვს.

კატარა ელენეს წარმატება

ელენე გვილაგა-პარტმანა საესტრადო ვოკალურ-ქორეოგრაფიული ანსამბლის „იმედი“ უმცროსი კატეგორიის მოსამზადებელ ჯგუფში სამი წლის ასაკიდან დაიწყო მეცადინეობა. მოკრძალებულმა, მაგრამ ყურადღებიანმა და შრომისმოყვარე გოგონამ მალე მიიქცია ყველას ყურადღება. ახალგაზრდა მამიკოსგან ნასწავლ გერმანულ საბავშვო სიმღერებთან ერთად, ელენემ ქართული სიმღერებიც შეისწავლა და, თავის პედაგოგთან ერთად, მალე კარგ შედეგს მიაღწია. ჯერ კიდევ სამი წლის ასაკში, საერთაშორისო ფესტივალებზე – ბათუმის „ოქროს არგო“ და ქობულეთის „ნარინჯისფერი ქობულეთი“ – პირველ სერიოზულ გამარჯვებას მიაღწია, მეგობართან – ანა-მარია ესვაიასთან ერთად დუეტში და სოლო წარმოდგინებით – უმცროს ასაკობრივ კატეგორიაში „ცეროდენა“ პირველი ადგილი დაიკავა.

ბავშვებთან მუშაობა სისტემატურად და სერიოზულად გრძელდებოდა, მდგრადდებოდა რეპერტუარი, რასაც მოჰყვა კონცერტები თბილისის სხვადასხვა საკონცერტო დარბაზებში, მცხეთაში, ყვარულში, შემდეგ – მონვევა სომხეთიდან, ფესტივალ-კონკურსზე „MINORA – 2019“.

მეხუთე საიუბილეო ბავშვთა და ახალგაზრდა შემოქმედთა ფესტივალ-კონკურსში „MINORA – 2019“ (პროდიუსერი – გოპარ მირაკიანი, დირექტორი – როლანდ რეი) მრავალი ქვეყნის სხვადასხვა ჟანრის ქორეოგრაფიული კოლექტივები, ვოკალური ანსამბლები და სოლისტები მონაწილეობდნენ.

საქართველოს სახელით, უმცროს ასაკობრივ კატეგორიაში, მონაწილეობდა თბილისის საესტრადო ვოკალურ-ქორეოგრაფიული ანსამბლის „იმედი“ ალსაზრდელი, საქართველო-გერმანიის მოქალაქე, 4 წლის ელენე გვილაგა-პარტმანი, რომელმაც კომპოზიტორ ნიკოლოზ თითირაშვილის ორი საპრემიერო საბავშვო სიმღერა – „ყველა ბედნიერია“ (ტექსტი – მარიამ სიფრაშვილის) და „სიზმარი“ (ტექსტი – ალექო ცინცაძის) – შესრულა, ორივე სიმღერის არანჟირების ავტორია ამერიკაში მოღვაწე ნიჭიერი მუსიკოსი ჯონდო თითირაშვილი.

ალსანიშნავია, რომ სიმღერის „სიზმარი“ შესრულების დროს, შინაარსის გადმოცემას ხელს უწყობდა მულტიმედების ვიდეოკოლაჟი, რომელზეც ჯანო თითირაშვილმა იმუშავა. მსმენელი მოიხიბლა ელენეს ვოკალური, პლასტიკური და არტისტიკული მონაცემებით. ისინი ოვაციებით შეხვდნენ ორივე სიმღერას, რასაც ბევრი საქებარი სიტყვა და დამსახურებული პირველი ადგილი მოჰყვა. 4 წლის ელენე გვილაგა-პარტმანი პირველი საპრიზო ადგილის მედლით, დიპლომითა და თასით დააჯილდოვეს. უმცროს კატეგორიაში გამარჯვებული საავტორო სიმღერა „ყველა ბედნიერია“ განმეორებით იქნა შესრულებული ელენეს მიერ. ფესტივალს აშუქებდა სომხეთის ტელევიზია.

ემიდაძინთან და ერევნის ღირსშესანიშნაობებთან ერთად, ლამაზ მოგონებად დარჩება პატარა სოლისტის პირველი წარმატებული ფესტივალ-კონკურსი საქართველოს ფარგ-

ლებს გარეთ. შთამბეჭდავი იყო, როგორ მიულოცეს 4 წლის ელენეს დიდი წარმატება სომხეთის და საქართველოს მეზღვრეებშიც.

წინ საინტერესო გეგმებია. შემოქმედებითი წინსვლა და წარმატებები ვუსურვოთ ელენეს სამშობლოს სადიდებლად.

სიკეთე გაღამდება

ალბათ, ყველა ადამიანი დაფიქრებულა, რა არის ცხოვრების აზრი... იქნებ, სიკეთის კეთებაა ეს აზრი, ოღონდ ისეთი სიკეთის, რომლის დათვლა არ შეიძლება, არც სამაგიეროს ითხოვენ გულით გაკეთებულ სიკეთეში.

სააღდგომოდ, ვნების კვირას, ტრადიციულად, სსიპ ქალაქ თბილისის №49 საჯარო სკოლის ალსაზრდელეები, პედაგოგებთან (სსსმ პედაგოგი მარიამ ქარაზა-ნაშვილი, პედაგოგიური საბჭოს თავჯდომარე ნონა შენგელია, პედაგოგი ნანა გიგიაი), ასევე, სკოლის მშობელთა კომიტეტის წევრებთან (ს. ჯიქია, ე. გიგიტაშვილი, მ. კიკნაძე) ერთად, სკოლის დირექტორის, ქალბატონ ეკატერინე ცაავას ინიციატივითა და ხელშეწყობით, სურსათ-სანოვავით და საჩუქრებით ხელდაამშვენებულნი ვესტუმრეთ ააიპ გაბრიელ ბერის სახელობის მოხუცებულთა, უძლურთა და მიუსაფართა სახლს „ზეი“.

მოხუცები ალბათ გველოდნენ... ყოველ წელს მივდივართ, ვუღამაზებთ უფერულ დღეებს და ახლაც ნობათი მივუტანეთ.

ჩვენი სკოლის მოსწავლეებმა: ანა კუბრა-ვამ, სალომე მარტაშვილმა, მარიამ რაგი-მოგმა, ნუგზარ გვენეტაძემ, ლილა შამა-ნაურმა, ავთანდილ მეძველიამ, ელენე ქი-ბიშაურმა, მარიამ შამა-ნაურმა, ლიზი შამა-ნაურმა, ბარბარე შევლიძემ მრავალფეროვანი და სახალისო საკონცენტრო ნომრები წარმოადგინეს, რომლებშიც მონაწილეობა ბებიებმა და ბაბუებმაც სიამოვნებით მიიღეს (და ეს იყო მთავარი). ერთი დღით მაინც დაეაბრუნეთ იქ, სადაც ყოფნა, ალბათ, ენატრებოდათ.

სიკეთე აბედნიერებს როგორც სიკეთის მიმღებს, ისე სიკეთის მქნელს.

ჩვენც გაბედნიერებული წამოვედით, ოღონდ დარდნაზიარები იყო ეს ბედნიერება...

ისევ დაგველოდებიან ჩვენი მოხუცები, ჩვენც ისევ მივაღალთ მომავალი წლის ვნების კვირას...

სსიპ ქალაქ თბილისის №49 საჯარო სკოლის მოსწავლეთა თვითმმართველობა

„პირსონის“ საერთაშორისო სერტიფიკატი გაღმავალ

განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის მოადგილე ირინა აბულაძე პროფესიული კოლეჯის „სპექტრი“ წარმომადგენლებს შეხვდა და კოლეჯის რამდენიმე კურსდამთავრებულს „პირსონის“ საერთაშორისო სერტიფიკატი გადასცა. მსოფლიოს 150 ქვეყანაში აღიარებული სერტიფიკატის მფლობელები, „პირსონის“ სასწავლო პროგრამის ფარგლებში, ჰაერის კონდიციონერების პროფესიას დაეუფლნენ. ავტორიზებული საერთაშორისო პროგრამები, კოლეჯის ორმოცდაათამდე კურსდამთავრებულმა, სხვადასხვა პროფესიაში გაიარა, ყველა მათგანი, ეტაპობრივად, Pearson-ის სერტიფიკატს მიიღეს.

კოლეჯს წარმატებით აქვს გავლილი ბრიტანული საერთაშორისო საგანმანათლებლო ორგანიზაციის BTEC ავტორიზაცია და ახორციელებს სწავლებას Pearson-ის საერთაშორისო აღიარების 4 პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაზე – შედეგება, ელექტრობა, ჰაერის კონდიციონერება და წყალმომარაგება/წყალარინების სისტემების ექსპლუატაცია. პროფესიული სასწავლებელი სხვა არაერთ

საერთაშორისო საგანმანათლებლო პროექტშია ჩართული: ნორვეგიის განათლებისა და კვლევის სამინისტროსთან თანამშრომლობით, კოლეჯში რამდენიმე პროგრამაა დანერგილი, მათ შორის ინკლუზიური სწავლების მიმართულებით; „გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების“ (GIZ) აქტიური მხარდაჭერითა და კომპანიების – „კაპაროლი“, „კნაუფი“ და „ჰაიდელბერგცემენტი“ – ჩართულობით, „სპექტრში“, ინჟინერიის მიმართულების 5 პროგრამაზე, ერთობლივი პროგრამები, სტანდარტები და სილაბუსები შემუშავდა, განხორციელდა პროფესიული განათლების პედაგოგების გადამზადება, დაინერგა თანამედროვე ტექნოლოგიები, გარემონტდა და აღიჭურვა სასწავლო ლაბორატორიები, შეიქმნა სახელმძღვანელოები ელექტრიკოსის, შემდეგების, თაბაშირმუყაოს, მეხატეაქის და მღებავის პროგრამებისთვის.

კოლეჯს მინიჭებული აქვს ხარისხის მართვის ევროპული ფონდის EFQM „გზა სრულყოფილებისაკენ“ მოდელის სერტიფიკატი.

სპორტი

გენდერული თანასწორობის მნიშვნელობა სპორტის ბაკვეთილზე

გენდერული თანასწორობის საკითხი აქტუალურია თანამედროვე მსოფლიოში, განსაკუთრებით საქართველოში, როგორც ეკონომიკურ-სოციალური კუთხით განვითარებად ქვეყანაში. გენდერული თანასწორობის მთავარ ნიშანს წარმოადგენს ქალებისა და მამაკაცების თანაბარზომიერად ჩართულობა საზოგადოების ნებისმიერ სფეროში. მათ თანაბარფულეობა უნდა შეეძლოს საკუთარი თავის წარმოჩენა და პოტენციალის გამოვლენა, იქნება ეს პოლიტიკური (რომელიც ქალთა ჩართულობა ძალიან დაბალია), სოციალური, ეკონომიკური, კულტურული თუ სპორტული პროცესები. ეს უკანასკნელი მინდა ჩვენი საუბრის თემად ავირჩიო – **გენდერული თანასწორობა სასკოლო სპორტსა და ფიზიკურ აქტივობაში.**

უამრავი მაგალითის მოყვანა შეიძლება როგორც საერთაშორისო, ასევე არასამთავრობო ორგანიზაციების კვლევებიდან, გენდერულ დისბალანსთან დაკავშირებით. საინტერესოა, რომ თითქმის ყველა კვლევა ადასტურებს, რომ გენდერული უთანასწორობა ზრდასრულ ადამიანთა საქმიანობასა და პროფესიულ მოღვაწეობაში ბევრად ხშირია, ვიდრე ბავშვთა და მოზარდთა შემთხვევაში, თუმცა გენდერული დისბალანსი აქაც აშკარაა. ამის მაგალითად შეგვიძლია მოვიყვანოთ შემდეგი მონაცემი: სპორტით დაკავებულ ადამიანთა რაოდენობა ქვეყანაში 106 000-მდეა, მამაკაცთა ჩართულობა 5-ჯერ აღემატება ქალებისას, ხოლო სასკოლო სპორტსა და ფიზიკურ აქტივობაში ბიჭების ჩართულობა 1.5-ჯერ აღემატება გოგონებისას. შესაბამისად ჩნდება კითხვა – რატომ ხდება ამ ციფრთა დიაპაზონის რადიკალური მატება ზრდასრულობის ასაკში? რა ინვესტაციაა ამას? არსებობს მოსაზრება, რომ გოგონებს არ აქვთ სპორტულ ღონისძიებებში მონაწილეობის სურვილი, რაც გარკვეულწილად მნიშვნელოვანია. საინტერესოა, რა არის მათი პასიურობის მიზეზი, რატომ არ აინტერესებთ სპორტულ ღონისძიებებში მონაწილეობა? გოგონათა სპორტული პასიურობის მიზეზი არსებულ გარემო პირობებშია, როგორ უნდა შევძლოთ მათი დაინტერესება და აქტივობებში იმ დონით ჩართვა, რითაც გენდერული დისბალანსი დარეგულირდება. რა შეუძლია მოიმოქმედოს პედაგოგმა შექმნილი ვითარების შესაცვლელად, როგორი დამოკიდებულებისა და ურთიერთობის სტრატეგიაა შესარჩევი, ზოგადად, როგორი შეიძლება იყოს საგანმანათლებლო სისტემის როლი ამ საკითხის დარეგულირების საქმეში.

ჩვენ პრობლემად მივიჩნით გოგონების პასიურობა სასკოლო სპორტსა და ზოგადად ფიზიკურ აქტივობაში. ამ

პრობლემის გამომწვევი მიზეზი ბევრი შეიძლება იყოს: მწირი ტექნიკური რესურსი, არასათანადო ინფრასტრუქტურა, ოჯახისა და საზოგადოების შეხედულებების გავლენა (სოციალურ-კულტურული მხარე) და უამრავი ტექნიკური დეტალი, რაც გოგონებს არაკომფორტულ გარემოს უქმნის. და მაინც, მრავალი ხელის შემშლელი ფაქტორის მიუხედავად, ამ პრობლემის აღმოსაფხვრელად, რა გზებისა და ხერხების გამოძებნა შეუძლია პედაგოგს?

პედაგოგი უნდა იყოს გამოცდილი და, რაც მთავარია, კარგად ინფორმირებული. მან უნდა აუხსნას მოსწავლეებს რა დადებითი შედეგების მოტანა შეუძლია, მოზარდობის ასაკში, ფიზიკურ აქტივობას, განსაკუთრებით გოგონებში; უნდა მიანოდოს ინფორმაცია ჯანსაღი ცხოვრების წესის უპირატესობაზე, დაინტერესოს მოზარდები სპორტით, დაარწმუნოს, რომ სპორტს დაავადებების პრევენცია შეუძლია; უნდა შეგვეძლოს იმის განმარტება, რომ გენდერულმა უთანასწორობამ (ამ შემთხვევაში – სპორტულმა უთანასწორობამ), ზრდასრულობის პერიოდში, პროფესიის არჩევისას, შეიძლება უარყოფითი როლი ითამაშოს. მოსწავლეებს უნდა დავეხმაროთ იმის გააზრებაში, რომ სპორტული აქტივობა, გენდერული ბალანსის დაცვით, სოციალიზაციის ერთ-ერთი საუკეთესო საშუალებაა, გვეხმარება ადამიანებთან კომუნიკაციის უნარის გამოუმუშავებაში, გვაძლევს შესაძლებლობას, ვიყოთ ლამაზები, ჯანმრთელები და წარმატებულები. ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებასთან ერთად, გოგონები ამ იდეის ჭეშმარიტებაში უნდა დაეარწმუნოთ.

სკოლის ხელმძღვანელობისა და მასწავლებლის როლი გენდერულ სპორტულ აქტივობაში უმნიშვნელოვანესია. აუცილებელია მოსწავლეებთან ურთიერთობის სწორი ტაქტიკისა და სტრატეგიის შემუშავება.

რას წარმოადგენს, მინარსობრივად, ეს სტრატეგია? – შეხედულებათა მიუღივსებლად, როგორც მთავარი დედააზრია, რომ გოგონებს, ისევე როგორც ვაჟებს, შეუძლიათ იყვნენ გუნდის ხელმძღვანელები და ლიდერები; დაუშვებელია, ფიზიკური აღზრდის გაკვეთილებზე, ვაჟებისთვის განსაკუთრებული პრიორიტეტის მინიჭება და მხოლოდ იმ თამაშებისა და სპორტული ღონისძიებების ჩატარება, რომელიც მათ სურთ. სკოლის დირექციამ, პედაგოგებთან ერთად, ყველაფერი უნდა იღონოს, რომ არ მოხდეს გოგონების დისკრიმინაცია, მათი ინტერესების უგულვებლყოფა, რაც გენდერული დისბალანსის მთავარი გამომწვევი მიზეზია.

არსებული რესურსებიდან გამომდინარე, მაქსიმალურად

თანაბრად უნდა დაკმაყოფილდეს ორივე მხარის ინტერესები, რაც ზრდასრულობის პერიოდში, პროფესიის არჩევისას, დადებით შემოქმედებას მოახდენს. სპორტულ აქტივობაში სწორი გენდერული პოლიტიკა კარგი კომუნიკაციის, კომპლექსების დაძლევის, განვითარების, საკუთარი თავის რწმენის დაძვევების სანინდარი იქნება. სწორედ ამ უნარების გამოუმუშავება მნიშვნელოვანი I-V კლასებში, მით უმეტეს, რომ ამ დროს გოგონათა და ვაჟთა ფიზიკური მონაცემები თითქმის თანაბარია და მათ თანაბრად შეუძლიათ ნებისმიერ ფიზიკურ აქტივობაში ჩართვა.

ფიზიკური აღზრდა, როგორც საგანმანათლებლო საგანი – ეს ჩვენი სტრატეგიის უმნიშვნელოვანესი ასპექტია. თუ გვინდა დავიცვათ გენდერული ბალანსი, ფიზიკური აღზრდა სრულიად სხვაგვარად უნდა მივანოდოთ ბავშვებს. ისინი სპორტით მხოლოდ განტვირთვის მიზნით ან თავისუფალ დროს არ უნდა დაკავდნენ, ეს ისეთივე აუცილებელი სასწავლო დისციპლინაა, როგორც ნებისმიერი სხვა სასკოლო საგანი: მათემატიკა, ქართული ლიტერატურა, უცხო ენები და ა.შ.

შემოქმედებიდან გამომდინარე, გოგონათა პასიურობის, სპორტულ აქტივობაში ნაკლები ჩართულობის მიზეზი, რესურსების სიმცირისა და მწირი ინფრასტრუქტურის გარდა, არასწორი დამოკიდებულება და ურთიერთობის არასწორი სტრატეგიაა. აუცილებელია სპორტული აღზრდის მნიშვნელობის სხვაგვარად მიწოდება. სპორტის გაკვეთილებზე, არ არის საჭირო გოგონათა და ვაჟთა გუნდების ცალ-ცალკე განლაგება. ეს დისციპლინა მოზარდს, გენდერული ბალანსის დაცვასთან ერთად, ჯანსაღ ფსიქოემოციურ მდგომარეობასაც უწყობს. უნდა გავითვალისწინოთ ისიც, რომ 10 წლამდე ბავშვთა ფსიქიკა განსაკუთრებით სათუთია, ამ ასაკში შექმნილი თვითრწმენა ქვეცნობიერში საშუალოდ ილექება და, სამოვალოდ, ძლიერ პიროვნებად ჩამოყალიბებას უწყობს ხელს.

ჩვენი საუბრის თემადან გამომდინარე, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ გენდერული თანასწორობა (ბავშვთა სპორტულ აქტივობაში გოგონათა მონაწილეობა) აუცილებელია 3 მთავარი მიზეზის გამო: კომუნიკაციის უნარ-ჩვევების გამოუმუშავებისა და თვითრწმენის განმტკიცებისთვის, ფიზიკური კონდიციონის ჩამოყალიბება-განვითარებისთვის და, რაც მთავარია, ჯანმრთელობის ხელშეწყობისთვის.

ნანა გომოლაძე

თბილისის №64 საჯარო სკოლის სპორტის მასწავლებელი

მინი-ტურნირი ფეხბურთში

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში ჩატარდა საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯის, **გურამ გვანცელაძის** სახელობის მინი-ტურნირი ფეხბურთში. თსუ-ში ხშირად იმართება გამორჩეული ქართველი ფეხბურთელების, მწვრთნელების, მსაჯების, საზოგადო მოღვაწეების სახელობის ტურნირები მინი-ფეხბურთში.

ტურნირის ორგანიზატორები იყვნენ: თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სპორტის ცენტრის დირექტორი **ზაურ ფხალაძე**, ამავე ცენტრის ფეხბურთელთა ნაკრები გუნდის მწვრთნელი, ტურნირის მსაჯი, საქართველოს სპორტის დამსახურებული მოღვაწე **ვახტანგ ბაქანიძე**, ორგანიზატორების მიზანი იყო, სტუდენტებისთვის გაეცნოთ გურამ გვანცელაძის დამსახურებული ღვაწლი.

თსუ-ს თვითმმართველობის პრეზიდენტი **ანა კაკაბაძე**, თვითმმართველობის მთლიანი შემადგენლობა ორგანიზებულად იყვნენ ჩართული მინი-ფეხბურთის ტურნირში.

ტურნირში მონაწილეობის სურვილი გამოთქვა თორმეტი გუნდმა, რომელთა შემადგენლობაში არიან სხვადასხვა ტურნირებში გამარჯვებული გამოცდილი ფეხბურთელები, ქართველი და უცხოენოვანი ფაკულტეტების სტუდენტები. გუნდები ორ ჯგუფში გადანაწილდნენ – 6-6 გუნდი. შეჯიბრება წრიული სისტემით ჩატარდა, გამოვლინდა ჯგუფებში პირ-

ველ-მეორე ადგილზე გასული, უძლიერესი ოთხეული გუნდები. პირველ ნახევარფინალში ერთმანეთს შეხვდნენ გუნდები – „მფრინავი ჰოლანდიელები“ და „რეაბილიტაცია“ – 5:4; მეორე ნახევარფინალში – „საერთაშორისო მედიკოსთა ორგანიზაცია IMCA“ და „მედიცინის გუნდები“ – 9:3.

III ადგილი დაიკავა გუნდმა „რეაბილიტაცია“, ხოლო ფინალში ერთმანეთს „საერთაშორისო მედიკოსთა ორგანიზაცია IMCA“ და „მფრინავი ჰოლანდიელები“ დაუპირისპირდნენ. ფინალი მართლაც საინტერესოდ წარიმართა, ორივე გუნდი გამოიჩინა დიდი პასუხისმგებლობით, ორგანიზებულობით, თამაშის ხარისხით. დაძაბული თამაში 3:2 მოიგო „საერთაშორისო მედიკოსთა ორგანიზაცია IMCA“ გუნდმა.

ტურნირის საუკეთესო ფეხბურთელად **დავით მაზიაშვილი** დასახელდა, საუკეთესო მეკარედ – **თორნიკე ფუტკარაძე**, ბომბარდირად, 12 გატანილი ბურთით – **სანდრო კვერენჩილაძე**.

ბატონმა გურამ გვანცელაძემ ტურნირის საუკეთესო ფეხბურთელები და საპრიზო ადგილებზე გასული გუნდების კაპიტნები დააჯილდოვა. თითოეული გუნდის წევრებს გადაეცათ პრიზები, თასები, მედლები და სიგელები.

ბატონმა გურამმა მადლობა გადაუხადა სტუდენტებს, მონაწილე ფეხბურთელებსა და ორგანიზატორებს.

გამარჯვებული გუნდის კაპიტანს, სანდრო კვერენჩილაძეს თასს გადასცემს საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი გურამ გვანცელაძე

**გამოცემლობა „ახალი განათლება“
გთავაზობთ**

5 ლარი

12 ლარი

10 ლარი
7 ლარი

9 ლარი
6 ლარი

**გაპურ სულაქაურის გამოცემლობა
ნაგვილი და მოგონილი ამბები**

სერია შედგენილია I-VI კლასების მოსწავლეებისათვის, „კითხვის საათის“ სპეციალური გათვალისწინებით.

სერიის ფასი – 32.40ლ

„ინტელექტი“ და „არტანუჯი“ გთავაზობთ

არტანუჯი გამოცემის სიგულაში
გირიგბი მიჭურჭლიგვილი, არჩილ თაგუგაგვილი, უმსტანტინე გარანი

გავიგეოროთ მათემატიკა (I-II ნაწილი)
წიგნი დანერილია აბიტურიენტებისა და მასწავლებლებისთვის. მასალა დაგეგმულია პროგრამის მიხედვით და გდგმცემულია გეომეტრიის, ანალიზის, ალგებრისა და სტატისტიკის სპეციტეგბი.

წიგნი I V-XVII სს მწერლობა
წიგნი II XIX საუკუნის მწერლობა
წიგნი III XIX საუკუნის მწერლობა

თითო ტომის ფასი – 13 ლარი

ხელმწიფის თანხა გდგმორიხებით რეკვიზიტეგბე:
მიგლეგი – შგს „ახალი განათლება“, ს/კ 202058735, ა/გ GE93LB0113314052305000, ს/ს „ლიბერთი განკი“, გ/კ LBRTGE22
შეკენის მსურველები დგვიკავშირდით:
555 411 668, 599 88 00 73, 032 295 80 23

მანაჟმენტის ბიბლიოტეკა
მანაჟმენტის ბიბლიოტეკაში გდგმორიხებულია პროგრამის I-IV კლასების კომპიენტიგული გეომეტრიის, მასში 1000-მდე ტესტური დგვლეგბა პასუხებით და მითოლური რეკომენდაციებით.

15 ლარი

